

פטור זה ניתן בתנאים ולפיהם, בין השאר, מהמועד שבו תתגלה כמות משמעותית של גז טבעי ברישיונות שרה ומירה, תידרש רציו למכור את מלוא החזקותיה במאגר לויתן או ברישיונות שרה ומירה, על פי בחירתה. ככל שתבחר למכור את החזקותיה בשרה ומירה כתוצאה מהימצא כמות משמעותית של גז טבעי, וככל שיימצא נפט במאגרים אלה תהיה רציו רשאית להחזיק בזכות לתמלוג בגין מכירת נפט משטחי הרישיונות. כמו כן הותנה הפטור באיסור מפורש על העברת מידע, כאמור בתנאי הפטור, בין רציו ובין שאר המחזיקות.

החלטתי מתבססת על כך שבכפוף לתנאים לעיל, אין בכבילות שבהסדר כדי לפגוע פגיעה של ממש בתחרות, עיקרו של ההסדר אינו בהפחתת התחרות או במניעתה ואין בו כבילות שאינן נחוצות למימוש עיקרו.

בהתאם לסעיף 15(א) לחוק, נתונה החלטתי זו לערר לפני אב בית הדין להגבלים עסקיים על ידי איגוד עסקי, ארגון צרכנים או כל אדם העלול להיפגע מההסדר הכובל שעליו ניתן הפטור.

החלטת הפטור פתוחה לעיון הציבור בתיק פטור מס' 9666, במשרד רשות ההגבלים העסקיים, רח' עם ועולמו 4, ירושלים, בשעות העבודה הרגילות.

כ"א בטבת התשע"ה (12 בינואר 2015)

(חמ 41-3-1ה)

דיויד גילה

הממונה על ההגבלים העסקיים

הודעה על פטור בתנאים מאישור הסדר כובל

לפי חוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988

בתוקף סמכותי לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988 (להלן – החוק), ולאחר התייעצות עם הוועדה לפטורים ולמיזוגים, אני מודיע כי ביום י"ד בטבת התשע"ה (5 בינואר 2015) החלטתי על מתן פטור מאישור הסדר כובל, כמפורט להלן:

מס'	שמות הצדדים להסדר	מהות הכבילה	הנכס/השירות
9673	ת.מ.י.ר. – תאגיד מחזור יצרנים בישראל (חברה לתועלת הציבור) ובעלות מניותיה	שיתוף פעולה בין מתחרים	קיום חובות יצרנים ויבואנים לפי החוק להסדרת הטיפול באריזות, התשע"א-2011

פטור זה ניתן בתנאים ולפיהם, בין השאר, הוטלו מגבלות על מינוי בעלי תפקידים בת.מ.י.ר., הוטלו מגבלות על העברת מידע בין בעלי המניות ומקבלי השירותים מת.מ.י.ר. ונקבע כי ת.מ.י.ר. לא תהיה בעלים של מכלי אצירה לפסולת אריזות ולא תחזיק בכל זכות בהם שלא ניתן להביא לסיומה בפרק זמן סביר, כמפורט במסגרת התנאים.

תוקפו של הפטור מוגבל לחמש שנים.

החלטתי מתבססת על כך שבכפוף לתנאים לעיל, אין בכבילות שבהסדר כדי לפגוע פגיעה של ממש בתחרות, עיקרו של ההסדר אינו בהפחתת התחרות או במניעתה ואין בו כבילות שאינן נחוצות למימוש עיקרו.

בהתאם לסעיף 15(א) לחוק, נתונה החלטתי זו לערר לפני אב בית הדין להגבלים עסקיים על ידי איגוד עסקי, ארגון צרכנים או כל אדם העלול להיפגע מההסדר הכובל שעליו ניתן הפטור.

החלטת הפטור פתוחה לעיון הציבור בתיק פטור מס' 9673, במשרד רשות ההגבלים העסקיים, רח' עם ועולמו 4, ירושלים, בשעות העבודה הרגילות.

כ"א בטבת התשע"ה (12 בינואר 2015)

(חמ 41-3-1ה)

דיויד גילה

הממונה על ההגבלים העסקיים

הודעה על פטור בתנאים מאישור הסדר כובל

לפי חוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988

בתוקף סמכותי לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988 (להלן – החוק), ולאחר התייעצות עם הוועדה לפטורים ולמיזוגים, אני מודיע כי ביום ח' בטבת התשע"ה (30 בדצמבר 2014) החלטתי על מתן פטור מאישור הסדר כובל, כמפורט להלן:

מס'	שמות הצדדים להסדר	מהות הכבילה	הנכס/השירות
9674	המכולת בשכונה בע"מ קמעונאי מזון ומוצרי צריכה קטנים	ניהול מו"מ משותף מול ספקים ונותני שירותים	קמעונאים קטנים

¹ ס"ח התשמ"ח, עמ' 128; התש"ס, עמ' 113.

פטור זה ניתן בתנאים ולפיהם, בין השאר, נאסר על המכולת בשכונה לצרף למיזם מי שאינו קמעונאי קטן, כהגדרתו בהחלטה; נאסר לסרב לצרף קמעונאי קטן נוסף להסדר; נאסר על המכולת בשכונה להשפיע או לייעץ לקמעונאי קטן בקשר למחיר המכירה לצרכן הסופי וכן נקבעו כמה תנאים שמטרתם למנוע העברת מידע שעלול לפגוע בתחרות. תוקפו של הפטור מוגבל לארבע שנים.

החלטתי מתבססת על כך שבכפוף לתנאים לעיל, אין בכבילות שבהסדר כדי לפגוע פגיעה של ממש בתחרות, עיקרו של ההסדר אינו בהפחתת התחרות או במניעתה ואין בו כבילות שאינן נחוצות למימוש עיקרו.

בהתאם לסעיף 15(א) לחוק, נתונה החלטתי זו לערר לפני אב בית הדין להגבלים עסקיים על ידי איגוד עסקי, ארגון צרכנים או כל אדם העלול להיפגע מההסדר הכובל שעליו ניתן הפטור.

החלטת הפטור פתוחה לעיון הציבור בתיק פטור מס' 9674, במשרד רשות ההגבלים העסקיים, רח' עם ועולמו 4, ירושלים, בשעות העבודה הרגילות.

כ"א בטבת התשע"ה (12 בינואר 2015)

(חמ 41-3-1ה)

דיויד גילה

הממונה על ההגבלים העסקיים

הודעה על פטור בתנאים מאישור הסדר כובל

לפי חוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988

בתוקף סמכותי לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988¹ (להלן – החוק), ולאחר התייעצות עם הוועדה לפטורים ולמיזוגים, אני מודיע כי ביום כ"ט בכסלו התשע"ה (21 בדצמבר 2014) החלטתי על מתן פטור מאישור הסדר כובל, כמפורט להלן:

מס'	שמות הצדדים להסדר	מהות הכבילה	הנכס/השירות
9757	אמבר – מכון לתערוכות – אגודה שיתופית חקלאית מרכזית בע"מ	מיזם משותף בין מכוני התערוכות	מכוני תערוכות
	מילובר מכון מרכזי לתערוכות בע"מ		
	צמח – מכון לתערוכות – אגודה שיתופית חקלאית בע"מ		
	קבוצת תדמיר ניהול והפעלה (2006) בע"מ		
	אסם הגליל אגודה שיתופית בע"מ		
	מכון תערוכות כפר יהושע		

פטור זה ניתן בתנאים ולפיהם, בין השאר, נאסר על החברים להעביר ביניהם מידע על כמויות התערוכות הנמכרות על ידם; החברות בלשכת מכוני התערוכות תהיה פתוחה לפני כל מכון תערוכות ובלבד שישולמו דמי חבר מינימליים; ייערכו פרוטוקולים מפורטים של "פורום המנהלים" ופורום התזונאים; נאסר על כינוס של אחד מהפורומים האמורים בחצרו של מי מבין החברים בלשכת מכוני התערוכות ונאסר על פורום מנהלים להתכנס מעל פעמיים בשנה.

תוקפו של הפטור מוגבל לשלוש שנים.

החלטתי מתבססת על כך שבכפוף לתנאים לעיל, אין בכבילות שבהסדר כדי לפגוע פגיעה של ממש בתחרות, עיקרו של ההסדר אינו בהפחתת התחרות או במניעתה ואין בו כבילות שאינן נחוצות למימוש עיקרו.

בהתאם לסעיף 15(א) לחוק, נתונה החלטתי זו לערר לפני אב בית הדין להגבלים עסקיים על ידי איגוד עסקי, ארגון צרכנים או כל אדם העלול להיפגע מההסדר הכובל שעליו ניתן הפטור.

החלטת הפטור פתוחה לעיון הציבור בתיק פטור מס' 9757, במשרד רשות ההגבלים העסקיים, רח' עם ועולמו 4, ירושלים, בשעות העבודה הרגילות.

כ"א בטבת התשע"ה (12 בינואר 2015)

(חמ 41-3-1ה)

דיויד גילה

הממונה על ההגבלים העסקיים

הודעה על פטור בתנאים מאישור הסדר כובל

לפי חוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988

בתוקף סמכותי לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988¹ (להלן – החוק), ולאחר התייעצות עם הוועדה לפטורים ולמיזוגים, אני מודיע כי ביום ט' בכסלו התשע"ה (1 בדצמבר 2014) החלטתי על מתן פטור מאישור הסדר כובל, כמפורט להלן:

¹ ס"ח התשמ"ח, עמ' 128; התש"ס, עמ' 113.

מס'	שמות הצדדים להסדר	מהות הכבילה	הנכס/השירות
9815	סונול ישראל בע"מ "דלק" חברת הדלק הישראלית בע"מ	שיתוף פעולה בין דלק לבין סונול בייבוא תזקיקים לישראל	ייבוא תזקיקים

פטור זה ניתן בתנאים ולפיהם, בין השאר, סונול ודלק יאפשרו לכל חברת דלק קטנה (המפעילה 5% או פחות מכלל תחנות התדלוק בארץ) להצטרף להסדר נושא החלטת הפטור ולייבא עמן במשותף תזקיקי נפט בתנאים שווים; יקפידו כי המגעים ביניהן ייעשו באופן המצמצם ככל הניתן כל חשש לפגיעה בתחרות; ויעמידו את החלטת הפטור לעיונה של כל חברת דלק קטנה אשר תבקש להצטרף להסדר ויידעו אותה כי בהצטרפותה מקבלת החברה האמורה על עצמה תנאים אלה.

תוקפו של הפטור מוגבל לשלוש שנים.

החלטתי מתבססת על כך שבכפוף לתנאים לעיל, אין בכבילות שבהסדר כדי לפגוע פגיעה של ממש בתחרות, עיקרו של ההסדר אינו בהפחתת התחרות או במניעתה ואין בו כבילות שאינן נחוצות למימוש עיקרו.

בהתאם לסעיף 15(א) לחוק, נתונה החלטתי זו לערר לפני אב בית הדין להגבלים עסקיים על ידי איגוד עסקי, ארגון צרכנים או כל אדם העלול להיפגע מההסדר הכובל שעליו ניתן הפטור.

החלטת הפטור פתוחה לעיון הציבור בתיק פטור מס' 9815, במשרד רשות ההגבלים העסקיים, רח' עם ועולמו 4, ירושלים, בשעות העבודה הרגילות.

כ"ט בכסלו התשע"ה (21 בדצמבר 2014)

(חמ 41-3-1ה)

דיויד גילה

הממונה על ההגבלים העסקיים

הודעה על שינוי תנאי פטור מאישור הסדר כובל

לפי חוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988

בתוקף סמכותי לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988¹ (להלן – החוק), ולאחר התייעצות עם הוועדה לפטורים ולמיזוגים, אני מודיע כי ביום כ"ו בחשוון התשע"ה (19 בנובמבר 2014) החלטתי על שינוי תנאי פטור מאישור הסדר כובל שניתן ביום ד' בתשרי התשע"ג (20 בספטמבר 2012)² ותוקן ביום כ' באלול התשע"ג (26 באוגוסט 2013)³ וביום ט' באדר א' התשע"ד (9 בפברואר 2014)⁴, כמפורט להלן:

מס'	שמות הצדדים להסדר	מהות הכבילה	הנכס/השירות
5669	בנק הפועלים בע"מ בנק לאומי לישראל בע"מ בנק מזרחי טפחות בע"מ בנק דיסקונט בע"מ הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ שרותי בנק אוטומטיים בע"מ	בעלות משותפת בחברת שירותי בנק אוטומטיים (שב"א)	מכשירי ATM

עיקרו של השינוי בתנאים הוא ארכה של העברת הבעלות ותפעול מכשירי הכספומט שבבעלות שב"א לידי קרן התמר שירותים פיננסיים מתקדמים בע"מ עד יום כ"ט בטבת התשע"ה (20 בינואר 2015).

החלטתי מתבססת על כך שבכפוף לתנאים שבהחלטה, לרבות תיקון זה, אין בכבילות שבהסדר כדי לפגוע פגיעה של ממש בתחרות, עיקרו של ההסדר אינו בהפחתת התחרות או במניעתה ואין בו כבילות שאינן נחוצות למימוש עיקרו.

בהתאם לסעיף 15(א) לחוק, נתונה החלטתי זו לערר לפני אב בית הדין להגבלים עסקיים על ידי איגוד עסקי, ארגון צרכנים או כל אדם העלול להיפגע מההסדר הכובל שעליו ניתן הפטור.

החלטת הפטור פתוחה לעיון הציבור בתיק פטור מס' 5669, במשרד רשות ההגבלים העסקיים, רח' עם ועולמו 4, ירושלים, בשעות העבודה הרגילות.

כ"ט בכסלו התשע"ה (21 בדצמבר 2014)

(חמ 41-3-1ה)

דיויד גילה

הממונה על ההגבלים העסקיים

¹ ס"ח התשמ"ח, עמ' 128; התש"ס, עמ' 113.

² י"פ התשע"ג, עמ' 816.

³ י"פ התשע"ד, עמ' 715.

⁴ י"פ התשע"ד, עמ' 5309.



**החלטה לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988 בדבר
פטור בתנאים מאישור הסדר כובל להסדר בין ת.מ.י.ר. – תאגיד מחזור יצרנים
בישראל (חברה לתועלת הציבור) לבין בעלות מניותיה**

א. פתח דבר

לפני בקשה להארכת תוקף הפטור לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988 (להלן: **"החוק"**) להסדר כובל שהצדדים לו הם ת.מ.י.ר. – תאגיד מחזור יצרנים בישראל (חברה לתועלת הציבור) (להלן: **"תמיר"**) ובעלות המניות בה – תנובה מרכז שיתופי לשיווק תוצרת חקלאית בישראל בע"מ (להלן: **"תנובה"**), אסם השקעות בע"מ (להלן: **"אסם"**), שטראוס גרופ בע"מ (להלן: **"שטראוס"**), החברה המרכזית לייצור משקאות קלים בע"מ (להלן: **"החברה המרכזית"**), יוניליוור ישראל מזון בע"מ (להלן: **"יוניליוור"**), חוגלה-קימברלי בע"מ (להלן: **"חוגלה"**), שלמה א. אנגיל בע"מ, שופרסל בע"מ, גן שמואל מזון בע"מ (להלן: **"גן שמואל"**), יפאורה תבורי בע"מ (להלן: **"יפאורה"**), סנו תעשיות ברונוס בע"מ (להלן: **"סנו"**) וטמפו משקאות בע"מ (להלן: **"טמפו"**) **"בעלות המניות בתמיר"**).

עניינו של ההסדר בפעילותה של תמיר, שהיא חברה לתועלת הציבור אשר מטרתה לקיים חובות יצרנים ויבואנים לפי החוק להסדרת הטיפול באריזות, התשע"א-2011 (להלן: **"חוק האריזות"**).

פטור בתנאים לפי סעיף 14 לחוק שעניינו בהקמתה ופעילותה של תמיר ניתן ביום 30 ביוני 2011 לתקופה של שלוש שנים (להלן: **"ההחלטה הקודמת"**).¹ עתה, בחלוף תקופת הפטור, הובא ההסדר הכובל, שעניינו בפעילותה של תמיר, לבחינה מחדש.

לאחר שבחנתי את ההסדר, כמו גם את השפעתו האפשרית על התחרות בשוק הרלוונטי, ולאחר שנועצתי בוועדה לפטורים ולמיזוגים, שוכנעתי כי בכפוף לתנאים המפורטים בהמשך החלטה זו, הכבילות בהסדר אינן פוגעות פגיעה של ממש בתחרות בשוק המושפע מן ההסדר, כי עיקרו של ההסדר אינו בהפחתת התחרות או במניעתה, וכי אין בו כבילות שאינן נחוצות למימוש עיקרו. מטעמים אלו מצאתי כי ניתן להאריך את תוקף הפטור, בכפוף לתנאים, לתקופה נוספת.

¹ החלטה לפי סעיף 14 לחוק בדבר מתן פטור מאישור הסדר כובל להסדר בין ת.מ.י.ר. – תאגיד מחזור יצרנים בישראל (חברה לתועלת הציבור), תנובה תעשיות מזון בע"מ, החברה המרכזית לייצור משקאות קלים בע"מ, שטראוס גרופ בע"מ, יוניליוור ישראל בע"מ, שופרסל בע"מ, חוגלה-קימברלי בע"מ, גן שמואל מזון בע"מ והתאחדות התעשיינים בישראל; 2011 הגבלים עסקיים 5001799. ראו גם החלטה לפי סעיף 14 לחוק בדבר תיקון תנאי מתן פטור מאישור הסדר כובל להסדר בין ת.מ.י.ר. – תאגיד מחזור יצרנים בישראל (חברה לתועלת הציבור), תנובה תעשיות מזון בע"מ, החברה המרכזית לייצור משקאות קלים בע"מ, שטראוס גרופ בע"מ, יוניליוור ישראל בע"מ, שופרסל בע"מ, חוגלה-קימברלי בע"מ, גן שמואל מזון בע"מ והתאחדות התעשיינים בישראל; 2011 הגבלים עסקיים 8509.

ב. הרקע להסדר

חוק האריזות

תמיר הוקמה על מנת לאפשר ליצרנים ויבואנים של מוצרים ארוזים או אריזות שירות² (להלן: "יצרנים ויבואנים") לקיים את חובותיהם לפי חוק האריזות. חוק האריזות מטיל על יצרנים ויבואנים חובה למחזר פסולת אריזות של המוצרים הארוזים או אריזות השירות שיוצרו או יובאו על ידם, בהתאם ליעדי מיחזור שנקבעו בנוגע לכל אחד מסוגי החומרים מהם עשויות האריזות. כמו כן, חוק האריזות מטיל על יצרנים ויבואנים את החובה לדווח פעמיים בשנה למי שמונה כאחראי על תחום האריזות במשרד להגנת הסביבה (להלן: "מנהל האריזות") על מספר המוצרים הארוזים או אריזות השירות שמכרו, משקלם, סוג החומר ממנו עשויות האריזות וסוג האריזה, משקל פסולת האריזות שאספו ומשקל פסולת האריזות שמחזרו ואופן מחזורן.

בהתאם להוראות חוק האריזות, יבואנים ויצרנים אינם רשאים לקיים את החובות המוטלות עליהם מכוח חוק האריזות בכוחות עצמם, אלא מחויבים להתקשר עם גוף אשר הוכר על ידי מנהל האריזות כגוף מוכר, כמשמעו בסעיף 12 לחוק האריזות (להלן: "גוף מוכר")³, על מנת שזה יהיה אחראי לקיום כל חובות היצרנים והיבואנים מכוח חוק האריזות. יצרנים ויבואנים אף חייבים בתשלום דמי טיפול לגוף המוכר, אשר בהתאם להוראות החוק נקבעים על בסיס שוויוני ובהתחשב בסוג חומר האריזות ומשקלו.

לצורך ביצוע המוטל עליו, הגוף המוכר מחויב להתקשר עם רשויות מקומיות ועם כל מי שאחראי לפינוי פסולת על פי דין, אשר יבקש להתקשר עימו (להלן ביחד לשם הנוחות: "רשויות מקומיות")⁴, על מנת ליישם הסדרי איסוף ופינוי פסולת אריזות בתחומן. ככלל, הגוף המוכר הוא שיהיה אחראי למימון העלויות הדרושות לטיפול בפסולת האריזות שהופרדה ונאספה בתחומי הרשויות המקומיות עמן התקשר.

הפרה של הוראות חוק האריזות הינה עבירה פלילית. בנוסף, חוק האריזות מקנה בידי מנהל האריזות סמכות להטיל עיצומים כספיים בגין הפרת החוק.

תמיר ובעלות מניותיה

תמיר היא חברה לתועלת הציבור. ביום 4 בדצמבר 2011 תמיר הוכרה על-ידי מנהל האריזות כגוף מוכר, האחראי לקיום חובות של יצרנים או יבואנים. לפי סעיף 12 לחוק האריזות תוקף ההכרה הוא לחמש שנים. נכון להיום, תמיר היא הגוף היחיד שקיבל הכרה כגוף מוכר לפי סעיף זה.

תמיר היא גוף מטה אשר מרכז ומתאם את ההתקשרויות הנדרשות עם היצרנים והיבואנים, עם רשויות מקומיות ועם בתי עסק. פעילות איסוף ומחזור של פסולת אריזות מתבצעת בפועל על ידי הרשויות המקומיות ועל ידי בתי העסק (באמצעות קבלנים עצמאיים), ולא על ידי תמיר עצמה. כמו כן, תמיר אחראית על העברת דיווחים למנהל האריזות.

² בסעיף 1 לחוק האריזות - "אריזות שירות" – אריזה המיועדת למכירה או לשיווק בישראל, שהשימוש בה לאריזה המוצר מתבצע שלא בעת הייצור.

³ סעיף 9(ה) לחוק האריזות מאפשר ליצרן או יבואן לקבל, בהתקיים תנאים מסוימים, פטור מהתקשרות עם גוף מוכר.

על מנת לעמוד ביעדי המחזור הקבועים בחוק הפיקדון, תמיר פועלת בשני מישורים:

(א) איסוף ומחזור פסולת אריזות מהמגזר הביתי – תמיר מתקשרת עם רשויות מקומיות בהסדרי הפרדה, איסוף, פינוי והעברה למיון ומחזור של פסולת אריזות. הסדרים אלו מספקים מענה לפסולת אריזות מבתי התושבים. לצורך כך, הרשות המקומית מקימה תשתית המאפשרת איסוף פסולת באופן שניתן יהיה להפריד ממנה את פסולת האריזות, מציבה כלי אצירה מתאימים ודואגת לפינויים.⁴ פעילות האיסוף והמחזור נעשית בפועל על ידי קבלנים עצמאיים שנבחרים על ידי הרשות המקומית בהליך מכרזי. תמיר מממנת את פעילות ההפרדה, האיסוף והפינוי של פסולת האריזות, ומדווחת למשרד להגנת הסביבה על כמות פסולת האריזות שהועברה למחזור.

(ב) איסוף פסולת אריזות מבתי עסק באמצעות קבלנים מורשים אשר אוספים את הפסולת, מעבירים אותה למחזור ומדווחים לתמיר על כמות הפסולת שנאספה ומוחזרה.

בעלות המניות בתמיר הן חברות המתחרות זו בזו במגוון תחומי פעילות. כך למשל ובלי למצות, תנובה, שטראוס והחברה המרכזית (באמצעות חברות בת) מתחרות בתחום החלב ומוצרי חלב, החברה המרכזית, טמפו משקאות בע"מ, יפאורה וגן שמואל מתחרות בענף המשקאות, חוגלה, יוניליוור וסנו מתחרות בענף מוצרי נייר וניקיון ויוניליוור ואסם מתחרות אף הן במספר שווקי מוצר שונים. בעלות המניות בתמיר הן חברות בעלות נתחי שוק משמעותיים בתחומי פעילות שונים וחלקן בעלות מונופולין מוכרז (בין בעצמן ובין באמצעות חברות קשורות).⁵

לחלק מבעלות המניות חברות קשורות העוסקות בטיפול בפסולת ובמיחזור. כך למשל, לחברה המרכזית וליפאורה מניות בתאגיד מחזור מכלי משקה בע"מ (אליה) ואילו חוגלה קימברלי היא חברה קשורה לאמניר תעשיות מיחזור בע"מ.

ג. השפעת ההסדר על התחרות

במסגרת ההחלטה הקודמת, עמדתי על החששות התחרותיים המתעוררים כתוצאה מההסדר הכולל במסגרתו הוקמה ופועלת תמיר.

בכלל זה עמדתי על כך שמיזם משותף בין מתחרים יכול להוות הסדר כובל, אף אם אין בהסדרי המיזם המשותף הגבלות מפורשות על התחרות, וזאת משום שלחברה בין חברות המתחרות זו

⁴ קיימים מספר הסדרי הפרדה שונים: (א) הפרדה לזרמים "ייעודיים": הצבה של מתקני איסוף של קרטון ונייר, בקבוקי פלסטיק, מתכת וזכוכית. קבלן עצמאי של הרשות המקומית מפנה את הפסולת למחזור ומדווח לרשות המקומית על היקף פסולת האריזות בתוך הפסולת האמורה. תמיר משלמת לרשות מקומית בגין השירותים בהתאם לדיווח האמור. (ב) הפרדה לפסולת רטובה ופסולת יבשה – הרשות המקומית מציבה ליד כל בית שני מכלי אצירה, האחד לפסולת רטובה (אורגנית) והשני לפסולת יבשה (כל מה שלא אורגני). הפסולת היבשה מועברת למתקן מיון בו מפרדים את פסולת האריזות. (ג) הפרדה של פסולת אריזות. הרשות המקומית מציבה פחים ייעודיים לפסולת אריזות. קבלן עצמאי מפנה את פסולת האריזות לתחנת מיון. תחנת מיון מעבירה את הפסולת הממוינת לידי תמיר וזו מעבירה אותה למחזור.

⁵ הכרזה על קיום מונופולין: **החברה המרכזית לייצור משקאות** קלים, י"פ התשנ"ח 3803; הכרזה על קיום מונופולין: **שטראוס אחזקות בע"מ**, י"פ התשנ"ח 3803; הכרזה על קיום מונופולין: **תנובה מרכז שיתופי לשיווק תוצרת חקלאית בע"מ**, י"פ התשמ"ט 2365; הכרזה על קיום מונופולין: **תנובה מרכז שיתופי לשיווק תוצרת חקלאית בע"מ**, י"פ התשמ"ט 2365; הכרזה על קיום מונופולין: **תוצרת מזון ישראלית בע"מ בע"מ**, י"פ התשמ"ט 2365; הכרזה על קיום מונופולין: **אסם תעשיות מזון בע"מ**, י"פ התשמ"ט 2365; הכרזה על קיום מונופולין: **טמפו תעשיות בירה בע"מ**, י"פ התשמ"ט 2365.

בזו ושותפות בקידום ענייניהן באמצעות המיזם המשותף עלולות להיות השפעות שליליות על התחרות ביניהן, או בינן לבין חברות אחרות שאינן חלק מן ההסדר.

בעניינה של תמיר מתעורר חשש מעצם הישיבה של חברות מתחרות סביב "שולחן משותף" אשר יכול להביא לזליגה של שיתוף הפעולה לתחומים אחרים וכן לחילופי מידע אסורים. החשש מפני חילופי מידע משמעותי במיוחד, שכן לצורך מילוי תפקידיה על בעלות המניות בתמיר ועל מקבלי השירותים להעביר לתמיר מידע אודות פעילותם העסקית, ובכלל זה מידע על אודות כמות, משקל, נפח או מספר האריזות שיוצרו, יובאו, שווקו או נמכרו על-ידי בעלות המניות ועל ידי מקבלי שירותים מתמיר.⁶ חשש נוסף שמתעורר בנסיבות העניין הוא כי בעלות המניות בתמיר ינצלו את בעלותן בתמיר על מנת לפגוע בחברות המתחרות בהן, אשר אף הן תידרשנה לשירותיה של תמיר (למצער כל עוד תמיר פועלת כגוף מוכר היחיד או בין היחידים בשוק). כמו כן, מתעורר החשש כי עצם קיומה של תמיר ימנע את כניסתם של גופים מוכרים נוספים לשוק.

כמפורט במסגרת ההחלטה הקודמת, מצאתי כי ההסדרים הקבועים בחוק האריזות, בתקנון תמיר ובהסכם המייסדים וכן התנאים בהם הותנתה ההחלטה הקודמת מפיגים במידה רבה את החששות האמורים.

בעניין החשש מפני חילופי מידע אסורים, חוק האריזות אוסר על הגוף המוכר לגלות מידע שהגיע אליו במסגרת חובות דיווח יצרנים ויבואנים אלא בהתאם לתנאים המפורטים בחוק. בנוסף, ההחלטה הקודמת הותנתה בתנאים שמטרתם למזער עוד את החשש מחילופי מידע אסורים, ובכלל זה הגבלות על מינוי נושאי משרה של בעלות המניות או מקבלי השירותים לכהן כנושאי משרה בתמיר וכן הוראות האוסרות על העברות מידע שעלולות לפגוע בתחרות. בהתאם לתנאים, תמיר קבעה נוהל כתוב להבטחת קיום התנאים האמורים וכן נקטה באמצעים שונים על מנת להבטיח אי העברת מידע כאמור (בדרך של אפיון מערכות המידע וקביעת הגבלות על דיונים הנוגעים למידע רגיש בישיבות דירקטוריון). כמו כן, תמיר קיבלה את אישור מנהל האריזות להעביר דיווח על נתוני מכר ביחס לכל "משפחת מוצר" ולא על כל מוצר בנפרד. כך התאפשר לתמיר שלא להחזיק ברשותה מידע רגיש לגבי מכירות בפועל של מקבלי השירותים. החלטה זו בדבר הארכת תקופת הפטור מותנית אף היא בתנאים הדומים במהותם לתנאים בהם הותנתה ההחלטה הקודמת.

החשש כי בעלות המניות ידחקו את מתחריהן באמצעות תמיר מופג גם הוא ממספר טעמים. ראשית, חוק האריזות מחייב את הגוף המוכר להתקשר עם כל יצרן ויבואן בתנאים שוויוניים ומפוקחים.⁷ ההתקשרות נעשית על בסיס חוזה אחיד, בנוסח שאושר על ידי מנהל האריזות.

⁶ סי' 52 לחוק האריזות. חובת הדיווח של יצרנים ויבואנים קבועה בסעיף 7(א) לחוק האריזות, אשר קובע כי על יצרן ויבואן לדווח על כל אלה: (1) מספר המוצרים הארוזים או אריזות השירות שמכרו ומשקלם, סוגי החומר שממנו עשויות האריזות של המוצרים הארוזים או אריזות השירות כאמור, קיבולתן, משקלן והיותן אריזות חד-פעמיות או רב-פעמיות, ולגבי האריזות של המוצרים הארוזים – גם היותן אריזות מכירה, אריזות קבוצתיות או אריזות הובלה; (2) משקל פסולת האריזות של המוצרים הארוזים או של אריזות השירות שאספו, בעצמם או באמצעות אחר, וכן פרטי אחראים לפינוי פסולת או גורם אחר שמהם נאספו וסוגי החומר שממנו עשויה פסולת האריזות כאמור; (3) משקל פסולת האריזות של המוצרים הארוזים או של אריזות השירות שמכרו, אשר אותה מיחזרו או השיבו, וכן אופן מיחזור או השבתה ופרטי מפעל המיחזור או ההשבה, וסוגי החומר שממנו עשויה פסולת האריזות כאמור.

⁷ פעילותה של תמיר מפוקחת ע"י הרגולטור הייעודי, המשרד להגנת הסביבה. לפי תנאי ההכרה, נדרשת תמיר להודיע למנהל על כוונתה לבצע שינוי בדמי הטיפול 30 יום לפני מועד הדיון בדריקטוריון, יחד עם מסמך המפרט את הבסיס לשינוי האמור.

כלומר, יכולתה של תמיר להתאים את תנאי ההתקשרות או את מחירי השירותים באופן שייטיבו עם בעלות המניות שלה או יפגעו בחברות שמתחרות בבעלות המניות שלה, הינה מוגבלת. שנית, על-פי המצגים של תמיר, התשלום שנגבה עבור שירותיה מחושב בהתאם לסוג החומר ממנו מיוצרת האריזה ומשקל האריזות של כל יצרן ויבואן, ללא רכיב של תשלום קבוע. כלומר, גובה התשלום אותו משלם כל יצרן ויבואן לתמיר מושפע אך ורק מכמות האריזות שהוא מייצר וסוגם. כך מופג גם החשש כי גביה של רכיב של תשלום קבוע תפגע ביכולת של יצרנים או יבואנים מסוימים להתקשר עם תמיר לשם קבלת שירותיה.

לבסוף, ובדומה למסקנה אליה הגעתי במסגרת בדיקה שקדמה להחלטה הקודמת, מצאתי כי גם החשש מפני פגיעה בכינונה של תחרות בעתיד מופג בנסיבות העניין נוכח ההסדרים שבדין ועל ידי קביעת תנאים למתן פטור.

כאמור, נכון להיום, תמיר היא החברה היחידה שקיבלה הכרה כגוף מוכר בהתאם לחוק האריזות. סביר להניח שבין הסיבות לכך שחברות נוספות לא ביקשו עד עתה לקבל הכרה כאמור היא ההגבלה הקבועה בסעיף 12(א)(3) לחוק האריזות לפיה בתקופה של שלוש שנים מיום תחילתו של חוק האריזות, המנהל רשאי להכיר כגוף מוכר רק בחברה לתועלת הציבור כהגדרתה בחוק החברות.⁸ לא מן הנמנע כי לאחר סיום תקופת ההגבלה האמורה חברות נוספות תגשנה בקשות לקבל הכרה כגוף מוכר.

על-פי הוראות חוק האריזות, חברה המבקשת לקבל הכרה כגוף מוכר נדרשת בין היתר להציג תכנית עסקית לפיה היא תיתן שירותים ליצרנים וליבואנים שמשקל חומר האריזות שייצרו או ייבאו לא יפחת מ-10 אחוזים מסך משקל חומר האריזות ומסך חומר האריזות שיוצר או יובא על ידי כלל היצרנים והיבואנים ובתוך שלוש שנים ממועד ההכרה תיתן שירותים ליצרנים וליבואנים שמשקל חומר האריזות שייצרו או ייבאו לא יפחת מ-25 אחוזים מהסך האמור.⁹ על-פי בדיקה שנערכה ברשות ההגבלים העסקיים, משקל האריזות שייצרו או ייבאו בשנים האחרונות על ידי בעלות המניות בתמיר אינו עולה על 25% ממשקל כלל האריזות ומשקל האריזות שייצרו או ייבאו כלל מקבלי השירותים בתמיר אינו עולה על 45% ממשקל כלל האריזות. מכאן נראה שעל פניו קיימים יצרנים ויבואנים רבים עימם תוכלנה להתקשר חברות נוספות שתבקשנה לקבל הכרה כגוף מוכר. כמו כן, תמיר התקשרה עד כה עם כ-130 רשויות מקומיות מתוך כ-200 רשויות בישראל, ומכאן שקיימות גם רשויות מקומיות נוספות עימן יוכל להתקשר גוף מוכר עתידי, ככל שיוקם.

מעבר לכך, בהתאם להסכם ההתקשרות בין תמיר ומקבלי שירותיה, מקבלי השירותים רשאים להודיע על סיום ההסכם עם תמיר בהודעה של 120 ימים מראש ואילו רשות מקומית רשאית לסיים את ההסכם בהודעה של שישה חודשים מראש. כלומר, בנסיבות העניין ועל-פי המידע שבפניי חסמי המעבר של מקבלי שירותי תמיר אינם גבוהים.

⁸ החוק מקנה לשר להגנת הסביבה סמכות להאריך או לקצר את התקופה לתקופות של שנה כל פעם, ובלבד שסך תקופות הארכה לא יעלה על שנתיים רצופות. שר ההגנה האריך את התקופה עד ליום 31.1.2015. ראו צו להסדרת הטיפול באריזות (הארכת תקופת הכרה), התשע"ד-2013, קובץ תקנות 7316 (2013).

⁹ סעיף 12(א)(4) לחוק האריזות.

במסגרת התנאים בהם הותנתה ההחלטה הקודמת, נקבע כי תמיר אינה רשאית להחזיק בבעלותה מכלי אצירה לפסולת אריזות אלא אם ניתן לכך אישור של הממונה. תנאי זה נועד להפיג את החשש כי תמיר תחסום התפתחות של תחרות עתידית על ידי שליטה בתשתיות המחזור. על מנת להבטיח את תכליתה של הגבלה זו, נוסף בתנאים שבסופה של החלטה זו איסור על תמיר גם להחזיק בכל זכות במכלי האצירה לפסולת אריזות, שלא ניתן להביא לביטולה בהודעה של חודש מראש.

לאור כל האמור לעיל ובשים לב לנימוקי ההחלטה הקודמת, מצאתי כי ניתן להאריך את תוקף הפטור שניתן לפעילותה של תמיר לתקופה נוספת, וזאת בכפוף לתנאים הדומים במהותם לתנאים בהם הותנתה ההחלטה הקודמת, ואשר תכליתם להפיג את החששות שעלולים להתעורר כמפורט לעיל.

ואלו הם התנאים למתן הפטור:

1. הגדרות:

"אדם קשור" - אדם השולט בתאגיד, תאגיד הנשלט על-ידיו וכל תאגיד הנשלט בידי מי מהם;

"בעל תפקיד" – נושא משרה כמשמעו בסעיף 1 לחוק החברות, תשנ"ט-1999, עובד מנהלי בכיר, ובתמיר גם מנהל התפעול והאדם האחראי על הדיווחים לפי סעיף 7 לחוק האריזות;

"בעלות מניות" – בעלות מניות בתמיר, בהווה או בעתיד;

"זיקה" – כל אחד מאלה: קיום יחסי עבודה או מתן שירות באופן אחר, קיום קשרים עסקיים, החזקה בזכות בתאגיד או כהונה כנושא משרה;

"זכות בתאגיד" - כל אחת מאלה:

- (1) בעלות במניה, החזקה בה או זכות להורות על מכירתה;
 - (2) זכות להצביע מכוח מניה באסיפה כללית של חברה או בגוף מקביל לאסיפה כללית של תאגיד אחר, או זכות להורות כיצד להצביע מכוח המניה;
 - (3) זכות למנות דירקטור או מנהל כללי, ובתאגיד שאינו חברה – בעלי תפקידים דומים; לעניין זה יראו את מי שמינה דירקטור או מנהל כללי בתאגיד כבעל הזכות למנותו;
 - (4) זכות להשתתף ברווחי התאגיד;
 - (5) זכות לחלוק ביתרת נכסי התאגיד לאחר סילוק חובותיו בעת פירוקו;
 - (6) כל זכות שתוכנה כתוכן זכות כאמור בפסקאות (1) עד (5), אף אם תוארה שונה.
- "חוק האריזות" – חוק להסדרת הטיפול באריזות, התשע"א-2011;

"חוק החברות" – חוק החברות, התשנ"ט-1999;

"מידע מפולח" – מידע על אודות כמות, משקל, נפח או מספר האריזות שיוצרו, יובאו, שווקו או נמכרו על-ידי מקבל שירותים מסוים בתקופה נתונה, או על אודות כמות, משקל, נפח או מספר האריזות של יצרן או יבואן בהן טיפלו תמיר או מי מטעמה, לרבות מידע ממנו ניתן ליצור מידע מפולח;

"מידע מצרפי" – מידע שאינו מידע מפולח, לרבות מידע על סך הכמות, המשקל, הנפח או מספר האריזות אשר לגביהם חל חוק האריזות או אשר בהן טיפלו תמיר או מי מטעמה ולרבות מידע כאמור ביחס לסוג אריזות מסוים או חומר מסוים;

"מכל אצירה" – כלי קיבול לאצירת פסולת אריזות, בין למיחזור ובין שלא למיחזור;

"מקבל שירותים" – אדם שהתקשר עם תמיר לפי סעיף 9 לחוק האריזות, לרבות בעלות מניות בתמיר;

"תמיר" – ת.מ.י.ר. – תאגיד מחזור יצרנים בישראל (חברה לתועלת הציבור) וכל אדם קשור אליה.

כל המונחים שבתנאים אלו שלא הוגדרו בסעיף זה יפורשו בהתאם לכללי ההגבלים העסקיים (הוראות והגדרות כלליות), תשס"ו-2006 או בהתאם לסעיף ההגדרות בחוק האריזות, לפי עניין.

2. אדם שהוא בעל תפקיד במי ממקבלי השירותים או אצל אדם קשור אליהם, לא יהיה בעל תפקיד בתמיר ולא יהיה בעל זיקה לתמיר, במישרין או בעקיפין. על אף האמור, בעל תפקיד במי ממקבלי השירותים או אצל אדם הקשור אליהם, או בעל זיקה למי מהם, יוכל לכהן כדירקטור בתמיר, ובלבד שמתקיימים כל התנאים המפורטים בסעיפים 2.1-2.3 להלן:

2.1. בדירקטוריון תמיר מכהנים לפחות שני דירקטורים שאינם בעלי תפקיד במי ממקבלי השירותים או אצל אדם קשור אליהם (להלן: **"דירקטורים בלתי תלויים"**);

2.2. דירקטורים שאינם דירקטורים בלתי תלויים לא יחשפו למידע מפולח;

2.3. תוקם ועדת הדירקטוריון אליה ימונו אך ורק דירקטורים בלתי תלויים, אשר תוסמך להכריע בכל נושא אשר לשם הכרעה בו נדרשת חשיפה למידע מפולח; דירקטוריון תמיר לא ייטול את סמכויות ועדת הדירקטוריון בעניינים בהם מתחייבת חשיפה למידע מפולח;

2.4. הוראות סעיף זה יעוגנו בתקנון תמיר.

3. בכפוף לאמור בסעיף 2, בעל תפקיד בתמיר לא יהיה בעל זיקה למי ממקבלי השירותים או לאדם הקשור אליהם.

4. בעל תפקיד בתמיר יחתום טרם תחילת ביצוע תפקידו על כתב התחייבות בנוסח המצורף לתנאים אלה כנספח א', ויעבירו לממונה.

5. המגעים בין מקבלי השירותים יתבצעו אך ורק אם הדבר הכרחי לצורך פעילותה של תמיר, בין בעלי תפקידים הכרחיים לשם כך ובאופן המצמצם כל חשש להפחתת התחרות ביניהם. מבלי לגרוע מכלליות האמור מקבלי השירותים לא יעבירו ביניהם או לתמיר כל מידע שהעברתו עלולה לגרוע מן התחרות ביניהם, בפועל או בכוח. בכלל זה, לא יועבר בין מקבלי השירותים, לרבות באמצעות דירקטורים בתמיר, מידע הכולל פרטים הנוגעים לתכניות עסקיות כלליות או פרטניות של מקבלי השירותים, בעבר, בהווה או בעתיד; מידע הנוגע לעלויות, לתמחור, לרווחיות או למחירים הנגבים על ידי מקבלי השירותים או מתחריהם; והכל למעט מידע כאמור שהיה לנחלת הרבים.

6. מידע שהועבר לתמיר הנוגע לענייניו של מקבל שירותים לא יועבר למקבל שירותים אחר. בכלל זה, תמיר לא תעביר למקבלי השירותים מידע מפולח. למען הסר ספק, אין באמור בתנאי זה כדי למנוע מתמיר להעביר למקבל שירותים מידע מצרפי, מידע הנוגע כולו למקבל המידע או כדי למנוע מתמיר להעביר דיווחים כאמור בסעיף 7 לחוק האריזות.
7. כל החלטה או ישיבה של הדירקטוריון או אסיפת בעלות המניות של תמיר וכן כל החלטת הנהלה שתועדנה בכתב. תיעוד זה יכלול את שמות המשתתפים, הנושאים שנדונו, פרוטוקול מלא של הישיבה וההחלטות שהתקבלו. תיעוד כאמור וכן כל תכתובת בין תמיר לבין מי ממקבלי השירותים יישמרו בידי תמיר ויומצאו לממונה מיד על פי דרישה.
8. תמיר תודיע לממונה על החלטת דירקטוריון תמיר לאשר הצטרפות של בעל מניות חדש לחברה ועל הודעה של בעל מניות לוותר על בעלותו במניות תמיר בתוך שלושה ימים מיום ההחלטה או ההודעה, לפי העניין.
9. תמיר לא תהיה בעלים של מכלי אצירה ולא תחזיק בכל זכות בהם שלא ניתן להביא לסיומה בהודעה של שישה חודשים מראש, או במועד בו יובא לסיומו כדין הסכם בין תמיר לבין אחראי לפינוי פסולת, לפי המוקדם, אלא אם ניתן לכך אישור מראש ובכתב מאת הממונה.
10. כל ספק בדבר פרשנותם או תחולתם של תנאים אלה יובא להכרעת הממונה.
11. אין בתנאים אלה כדי לגרוע מהוראות חוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988 או מהוראות סעיף 52 לחוק האריזות.

ד. סוף דבר

לאחר שנועצתי בוועדה לפטורים ומיזוגים ומכוח הסמכות הנתונה לי בסעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, ניתן בזה לתמיר ולבעלות מניותיה פטור מן החובה לקבל את אישור בית הדין להגבלים עסקיים להסדר הכובל.

תוקפו של הפטור, שלוש שנים ממועד החלטתי זו.

בהתאם לסעיף 15(א) לחוק נתונה החלטתי זו לערר בפני אב בית הדין להגבלים עסקיים על ידי איגוד עסקי, ארגון צרכנים או כל אדם העלול להיפגע מההסדר הכובל עליו ניתן הפטור.

פרופ' דיויד גילה

 הממונה על הגבלים עסקיים

ירושלים, י"ד טבת תשע"ה

05 ינואר 2015

נספח א'

אני החתום/ה מטה, _____, נושא/ת ת.ז. _____ שמספרה _____, המתמנה לשמש כ- _____ בת.מ.י.ר – תאגיד מחזור יצרנים בישראל (חברה לתועלת הציבור) (להלן: "תמיר"), מצהיר/ה בזה ומתחייב/ת כדלקמן:

1. קראתי במלואם את תנאי הממונה על הגבלים עסקיים למתן פטור לתמיר.
2. אני מודע/ת לכך כי קיום דווקני של כל התנאים הללו הוא הבסיס למתן הפטור על-ידי הממונה על הגבלים עסקיים.
3. ידוע לי כי הפרת התנאים הנזכרים מהווה עבירה פלילית על פי חוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988, שעונשה עד שלוש שנות מאסר.
4. כן ידוע לי כי סיוע להפרת תנאי הפטור הנזכרים מהווה עבירה פלילית.
5. אני מתחייב/ת כי במסגרת תפקידי בתמיר לא אתן ידי, במעשה או במחדל, להפרת תנאי מתנאים אלה.

תאריך	שם מלא	חתימה
-------	--------	-------

אישור

הנני מאשר/ת בזה כי ביום _____ הופיע/ה בפני מר/גב' _____, בעל/ת ת.ז. _____, ואחרי שהזהרתיו/ה כי עליו/ה להצהיר את האמת וכי יהיה/תהיה צפוי/ה לעונשים הקבועים בחוק אם לא יעשה/תעשה כן, אישר/ה את נכונות ההצהרה הנ"ל וחתם/ה עליה בפני.

עו"ד, _____



הועדה לפטורים ולמיזוגים

המלצות

מועד הדיון: 24 בדצמבר 2015

מקום הדיון: משרד רשות ההגבלים העסקיים, רח' עם ועולמו 4 ירושלים

בקשות מיזוג במסלול הירוק

בפני חברי הועדה הוצגו בקשות המיזוג וחוות הדעת של המחלקה הכלכלית כדלקמן:

מס' תיק	הצדדים למיזוג
9848	כצט בע"מ פרונטו דיאגנוסטיקה בע"מ
9855	Tokyo Electron Limited Applied Materials, Inc
9866	א.ל.מ. סחר 2000 בע"מ מיני ליין בע"מ
9872	פוקס ויזל בע"מ ונדום אופנה בע"מ

החלטה

חברי הועדה ממליצים לאשר את בקשות המיזוג על סמך חוות הדעת הכלכלית.

בקשת פטור נלווה

בפני חברי הועדה הוצגה בקשת פטור נלווה וטיוטת פטור של המחלקה המשפטית כדלקמן:

מס' תיק	הצדדים להסדר כובל
9847	הארגז תעשיות בע"מ יוניק הנדסה ומיזוג אוויר בע"מ

החלטה

חברי הועדה ממליצים ליתן פטור בבקשה הנ"ל על סמך טיוטת הפטור של המחלקה המשפטית.

בקשות פטור

בפני חברי הועדה הוצגו בקשות פטור וטיוטות פטור של המחלקה המשפטית כדלקמן:

מס' תיק	הצדדים להסדר כובל
9662	לב גרופ מדיה בע"מ הליקון בע"מ
9673	ת.מ.י.ר. – תאגיד מחזור יצרנים בישראל (חברה לתועלת הציבור)

רח' כנפי נשרים 22, ת.ד. 34281 ירושלים 91341 טלפון: 02-6556111 פקס: 02-6515330

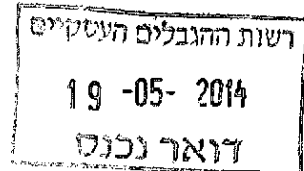
lishka@aa.gov.il

www.antitrust.gov.il

תנובה מרכז שיתופי לשיווק תוצרת חקלאית בישראל בע"מ אסם השקעות בע"מ שטראוס גרופ בע"מ החברה המרכזית לייצור משקאות קלים בע"מ יוניליוור ישראל מזון בע"מ חוגלה-קימברלי בע"מ שלמה א. אנג'ל בע"מ שופרסל בע"מ גן שמואל מזון בע"מ יפאורה תבורי בע"מ סנו תעשיות ברונס בע"מ טמפו משקאות בע"מ	
המכולת בשכונה בע"מ	9674

החלטה

חברי הועדה ממליצים ליתן פטור בתנאים בבקשה 9662 על סמך עמדת המחלקה המשפטית והתנאים המוצעים שפורטו בעל פה. הועדה ממליצה ליתן פטור בתנאים בשאר הבקשות הנ"ל על סמך טיוטות הפטור של המחלקה המשפטית.



חוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988
בקשת פטור מאישור הסדר כובל לפי סעיף 14

מוגשת בזאת בקשה בהתאם לסעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988 ("חוק ההגבלים העסקיים"), למתן פטור מאישור בית הדין להסדר כובל שפרטיו כדלקמן.

1. **הצדדים להסדר המבקשים את הפטור:** ת.מ.י.ר. – תאגיד מחזור יצרנים בישראל (חל"צ) (להלן: "תמיר")

2. **הצדדים להסדר:** תמיר; בעלי מניותיה המפורטים בנספח א' וכן כל יצרן או יבואן שיבחר בעתיד להיות בעל מניות בתמיר.

3. **צורת ההסדר:** בכתב. פעילות באמצעות חברה לתועלת הציבור, שנרשמה לפי סעיף 345ב לחוק החברות, התשנ"ט-1999 ("חברה לתועלת הציבור"), ושהוכרה על ידי המנהל לפי סעיף 12 לחוק הסדרת הטיפול באריזות, התשע"א-2011 (להלן: "הגוף המוכר"; להלן: "חוק האריזות").

4. **תיאור המסמכים הקובעים את ההסדר והנוגעים לו:**

4.1. הסכם מייסדים – עותק מהסכם המייסדים של תמיר מצורף כנספח ב'.

4.2. תקנון הגוף המוכר – עותק מתקנון תמיר מצורף בזאת כנספח ג'.

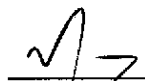
5. **הנכס או השירות נושא ההסדר:** קיום חובות יצרנים ויבואנים לפי חוק האריזות וביצוע הפעולות הנדרשות לשם כך, וזאת בהתאם לסעיף 12(א)(2) לחוק האריזות הקובע את מטרתה היחידה של חברה אשר תזכה בהכרה כגוף מוכר לעניין חוק האריזות.

6. **מהות הכבילה ופרטים עליה:** שורה של חברות תעשייה ומסחר המתזיקות מניות בחברה לתועלת הציבור, שהינה גוף מוכר הפועל לקיום החובות אשר מטיל חוק האריזות על יצרנים ויבואנים.

7. **תקופת ההסדר הכובל:** מבוקש פטור לתקופה של 5 שנים.

8. **חנימוקים המצדיקים פטור מאישור בית הדין:** כמפורט להלן.

אני מצהיר שכל הפרטים האמורים הם מלאים ונכונים, שהמסמכים המצורפים הם נכונים ואין מלבדם כל מסמך אחר הקובע את ההסדר או הנוגע לו.

תאריך: 

שם: קובי דר, מנכ"ל תמיר

ת.מ.י.ר. – תאגיד מחזור
יצרנים בישראל בע"מ (חל"צ)

חתימה וחותמת: 514612811 ח.פ.

הטעמים למתן הפטור

1. ביום 31.1.2011 נכנס לתוקף חוק האריזות. חוק זה מכון להוביל את מדינת ישראל לטיפול מתקדם בהיבטי איכות בפסולת האריזות במדינה, וזאת באמצעות הטלת "אחריות יצרן מורחבת" על יצרנים ויבואנים של מוצרים ארוזים ואריזות שירות. ובלשון סעיף המטרות של החוק:

"מטרת חוק זה לקבוע הסדרים לעניין ייצור אריזות וטיפול בפסולת אריזות, שנועדו לצמצם את כמות פסולת האריזות, למנוע את הטמנתה ולעודד שימוש חוזר באריזות, לשם הקטנת ההשפעה השלילית הסביבתית של אריזות ופסולת אריזות [...]"
2. בפרק ד' לחוק האריזות נקבע הסדר מפורט להקמת והפעלת "גוף מוכר" אשר יהיה אחראי לקיום חובות היצרנים והיבואנים על פי החוק, ואשר יהיה מחויב להעניק שירותים לכל יצרן ויבואן החפצים בכך, בתנאים שוויוניים.
3. ביום 30.6.2011 העניק הממונה לתמיר ומייסדיה פטור בתנאים מאישור הסדר כובל לתקופה של שלוש שנים, שאפשר את הקמתה של תמיר ופעילותה כגוף מוכר הפועל לקיום חובות היצרנים והיבואנים. החלטת הממונה להעניק לתמיר ומייסדיה פטור מאישור הסדר כובל מיום 30.6.2011 והתיקון לתנאי הפטור מיום 6.10.2011 מצורפים בזאת כנספח ד'.
4. תמיר הינה הגוף היחיד המוכר כיום כ- "כגוף מוכר" לפי סעיף 12 לחוק האריזות. תקופת הפטור שהעניק הממונה תבוא לסיומה בסוף חודש יוני הקרוב.
5. כבר כעת ראוי להדגיש כי לא חל כל שינוי בטעמים ששכנעו את הממונה להעניק לתמיר פטור מאישור הסדר כובל לפני כשלוש שנים, ובפרט: אין באישור ההסדר פגיעה של ממש בתחרות ואין בהסדר כבילות שאינן נחוצות למימוש עיקרו.
6. כל הטעמים המנויים לעיל נכונים גם כיום. לכך נוסף כי פעילות תמיר חיונית ליישומה היעיל והסדיר של חוק האריזות וכן כי תמיר ממלאת אחר תנאי הפטור שנקבעו על ידי הממונה בהחלטתו, וכי תמיר מקבלת על עצמה להמשיך ולפעול לפי התנאים גם בהמשך פעילותה.
7. לפיכך, מבקשת בזאת תמיר כעת כי הממונה יעניק לה פטור נוסף מאישור הסדר כובל לתקופה של חמש שנים.
8. עיקרי הטעמים לאישור ההסדר הם כדלהלן: ראשית נטען כי הלכה למעשה אין בהסדר כבילות הפוגעות או עלולות לפגוע בתחרות, ולכן אין עניינו בהסדר כובל (פרק ט'); שנית נטען כי מתן הפטור לא יפגע או עלול לפגוע בתחרות ובנוסף כי הפרקטיקה של יישום חוק האריזות על ידי גוף בבעלות יצרנים ויבואנים מקובלת ונהוגה באירופה (פרקים י' עד יב'). לאחר מכן נוסף ונטעים שמלכתחילה אין מדובר כלל ב- "שוק תחרותי" אלא במוצר ציבורי שימשיך להיות מסופק על-ידי האחראים לפינוי פסולת (קרי, הרשויות המקומיות) כאשר תמיר אך ורק מממנת ומתאמת את הפעילות. על כן, בנסיבותיו המיוחדות של המקרה, הטעמים שביסוד חוק ההגבלים העסקיים אינם חלים כלל, וממילא אין מקום לדבר על פגיעה "בתחרות" (פרק יג'). לבסוף נראה, בהתאם לדרישות חוק ההגבלים העסקיים, כי

עיקרו של ההסדר אינו פגיעה בתחרות אלא פעילות הכרחית לקיום הוראות חוק האריזות (פרק יד' ואילך).

9. טרם נפנה לנימוקים האמורים, נפרט בפרקים הראשונים את הרקע לחקיקת חוק האריזות, את עיקרי הוראותיו, ואת המבנה התפעולי והתאגידי של תמיר (פרקים א' עד ז').

א. חוק האריזות – רקע כללי

10. הרקע לחקיקת חוק האריזות מפורט היטב בדברי ההסבר להצעת החוק הממשלתית של חוק האריזות.

11. בתמצית: בישראל מצטברים מידי שנה כחמישה וחצי מיליון טון פסולת עירונית, מתוכם כמיליון טון (15%) פסולת אריזות. מגמת העלייה בכמות פסולת האריזות הצריכה התייחסות מיוחדת על-מנת לצמצם את השפעתה הסביבתית המזיקה.

12. חוק האריזות מהווה חלק ממדיניות המשרד להגנת הסביבה בטיפול בפסולת מוצקה: להפוך את הפסולת ממטרד למשאב ולהקטין את כמות הפסולת המועברת להטמנה. המדיניות האמורה נהוגה ומקובלת גם באירופה.¹

13. בהתאם למודל הנוהג במדינות האיחוד האירופי, חוק האריזות כולל לכן הסדרים מפורטים לטיפול בפסולת אריזות, המבוססים, בין השאר, על עיקרון מרכזי של "אחריות יצרן מורחבת". דהיינו, האחריות למיחזור פסולת האריזות מוטלת על יצרן או יבואן של המוצרים הארוזים, והוא הנושא בעלות הכרוכה בכך.

ב. חובות היצרנים והיבואנים לפי חוק האריזות

14. החובות העיקריות שמטיל חוק האריזות על יצרנים ויבואנים הן:

14.1. חובת עמידה ביעדי מיחזור פסולת אריזות בהתאם ליעדים הקבועים בחוק – סעיף 6 לחוק.

14.2. חובת דיווח למנהל שמונה כאחראי על פסולת אריזות לפי סעיף 45 חוק האריזות (להלן: "המנהל") על היקף השימוש באריזות ועל אופן הטיפול בפסולת האריזות – סעיף 7 לחוק.

14.3. חובת רישום מלא ומפורט של הפעילות בתחום האריזות – סעיף 8 לחוק.

14.4. חובה להתקשר עם "גוף מוכר" לשם קיום חובותיהם דלעיל של יצרנים ויבואנים – סעיף 9 לחוק.

¹ ראה, למשל: European Union: European Commission, *Communication from the Commission to the European Parliament, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions: Roadmap to a Resource Efficient Europe*, 20 September 2011, COM (2011) 571 Final

15. החובה המשמעותית ביותר, הן מבחינת המשאבים הנדרשים לה והן מבחינת היותה לב ליבו של החוק, היא כמובן חובת העמידה ביעדי המיחזור לפי סעיף 6 לחוק.
16. החובה המוטלת על יצרנים ויבואנים בסעיף 6 היא לבצע "מיחזור מוכר" של שיעורים נכבדים מתוך סך פסולת האריזות של מוצריהם: 60% בזכוכית, נייר או קרטון; 50% במתכת; 22.5% בפלסטיק; 15% בעץ. בנוסף ובמצטבר, לפחות 60% מסך משקל האריזות החד-פעמיות של היצרן או היבואן. עוד קובע סעיף 6 הסדרים בדבר הגעה הדרגתית לשיעורים לעיל עד תחילת שנת 2015, והסדר בדבר "השבה מוכרת" כתחליף למיחזור.

ג. מהות "הגוף המוכר" לפי חוק האריזות

17. סעיף 9 לחוק קובע **חובה** לכל יצרן ויבואן להתקשר לשם מילוי חובותיו (למעט חובת הסימון) עם גוף מוכר, כהגדרתו בחוק האריזות.
18. מן הסעיף עולה, כי הנחת המוצא של המחוקק הינה כי יצרן או יבואן לא יכול ולא אמור לקיים את חובותיו כראוי אלא באמצעות גוף מוכר.
19. אמנם, סעיף 9(ה) מאפשר ליצרן או יבואן לקבל פטור מחובת ההתקשרות עם גוף מוכר, אך המדובר במצב חריג ונטל השכנוע מוטל על אותו יצרן או יבואן. המנהל ייתן את הפטור רק "אם שוכנע כי אותו יצרן או יבואן יכול לקיים את חובותיו לפי פרק זה שלא באמצעות גוף מוכר".²
20. להלן נפרט בקצרה מיהו אותו "גוף מוכר" שנמצא במוקד מנגנון חוק האריזות: המדובר בגוף הנתון לחובות, הסדרה ופיקוח מדוקדקים לפי חוק האריזות עצמו, ובנוסף, לתקופת שלוש שנים לפחות מיום כניסתו של החוק לתוקף, המדובר אך ורק בחברה לתועלת הציבור הנושאת ככזו בשורה של חובות נוספות לפי חוק החברות, התשנ"ט-1999 ("חוק החברות").
21. על גוף מוכר מוטלות חובות מיוחדות בחוק, וכל פעילותו כפופה לפיקוח המנהל מהמשרד להגנת הסביבה. המשרד מוודא **מראש**, כחלק מתהליך ההכרה בגוף המוכר, כי הגוף המוכר יפעל באופן שיווינוי לקיום חובות היצרנים והיבואנים על פי החוק. המנהל רשאי להתנות את ההכרה בתנאים שיבטיחו את עמידת הגוף המוכר במטרותיו (סעיף 12(א) לחוק). לאחר מכן מוסמך המנהל לבטל את ההכרה אם הפסיקו להתקיים התנאים הנדרשים (סעיף 14 לחוק).
22. כמו כן, לשם קבלת ההכרה נדרש הגוף המוכר להציג מראש תכנית עסקית מתאימה להשגת היעדים שבחוק. המנהל אף מוודא באמצעות בדיקה ואישור של תכנית עבודה שנתית שמגיש הגוף המוכר עבור כל שנת עבודה כי הגוף יפעל להשגת יעדי המיחזור.
23. בנוסף, המנהל בודק **בדיעבד** כי הגוף המוכר אכן עמד בהתחייבויותיו והשיג את היעדים, וזאת בין היתר באמצעות דיווחים שנתיים המועברים על ידי הגוף המוכר בהתאם לדרישות החוק.

² לפי סעיף 2 לחוק האריזות, "המנהל" הוא "מי שמונה כאחראי על תחום האריזות במשרד, לפי סעיף 45 (לחוק)".

24. בנוסף, לא רק שהגוף המוכר יהיה חברה שמטרתה היחידה קיום חובות היצרנים והיבואנים לפי החוק, אלא שסימן ב' לפרק ד' בחוק מוסיף ופורט חובות המוטלות על הגוף המוכר לשם כך. הגוף המוכר מחויב בחוק לבצע "את כל הפעולות הנדרשות לקיום חובות יצרנים או יבואנים" (ס' 15(א) לחוק). עוד מוסיף החוק וקובע חובה לממן את כל הפעילויות הנדרשות לקיום חובות יצרנים ויבואנים כאמור, ובכלל זה מימון של הפרדה, איסוף, פינוי ומיון של פסולת אריזות וכן מיחזור, השבה או סילוק פסולת אריזות (סעיף 17(א)); חובה להתקשר עם כל אחראי לפינוי פסולת³ בתנאים שוויוניים (סעיף 17(א2)) וחובה לפעול בהתאם להוראות המנהל בדבר תדירות איסוף ופינוי פסולת (סעיף 17(ד) ועוד).
25. חשוב לציין, שחוק האריזות קובע מפורשות כי הגוף המוכר יתקשר עם כל יצרן או יבואן שיפנה אליו, וזאת בתנאים שוויוניים ומפוקחים (סעיף 16(א) לחוק). הפיקוח על כך הדוק ומבוצע מראש, כאשר כבר בשלב ההכרה מוצג לאישור המנהל חוזה לדוגמה להתקשרות עם יצרנים ויבואנים, וההתקשרות עם כל יצרן ויבואן מעוניין מתבצעת לפי אותו חוזה. בהתאם לדרישת השוויוניות החלה על הגוף המוכר, כל שינוי בהסכם ההתקשרות שנעשה לבקשת יצרן או יבואן יוצע לשאר היצרנים והיבואנים הקשורים עם הגוף המוכר בהסכם.
26. כמו כן קובע החוק חובה לגוף המוכר לערוך לפחות אחת לשנה אסיפת יצרנים ויבואנים שאינם בעלי מניות בו, במסגרתה נדרש הגוף לדווח ליצרנים והיבואנים על פעילותו כמפורט בחוק, ולאפשר לאסיפה לאשר מינויים של שני דירקטורים שכשירותם הינה כשל דירקטורים חיצוניים, הכול באופן שמקדם ומבטיח פיקוח ובקרה קרובים על הנעשה בגוף המוכר.
27. בנוסף על כל זאת, בשלוש השנים הראשונות של חוק האריזות רשאי המנהל להכיר כגוף מוכר אך ורק **בחברה לתועלת הציבור** שנרשמה לפי סעיף 345 לחוק החברות (סעיף 12א לחוק), ואכן תמיר פועלת כחברה כאמור. כחברה לתועלת הציבור תמיר כפופה להוראות הבאות:
- 27.1. איסור על חלוקת רווחים וכל "חלוקה אחרת" לבעלי המניות (סעיף 345א לחוק החברות);
- 27.2. הפעלת ועדת ביקורת ומינוי מבקר פנימי (סעיפים 345ח ו-345ט לחוק החברות);
- 27.3. מגבלות על שכר דירקטורים, חברי ועדת ביקורת ונושאי משרה אחרים (סעיף 345 לחוק החברות);
- 27.4. אחריות מוגברת של נושאי משרה וחברי ועדת ביקורת (סעיף 345י לחוק החברות);
- 27.5. לרשם ההקדשות תהיה סמכות חקירה אם יהיה לו יסוד סביר לחשש כי החברה אינה מקיימת את הוראות חוק החברות והוראות תקנונה (סעיף 345יח לחוק החברות).

³ "אחראי לפינוי פסולת" מוגדר בסעיף 2 לחוק האריזות כדלהלן: "רשות מקומית, וכן כל מי שחייב לפי כל דין, למעט חובה מכוח חוק עזר, באיסוף ובפינוי של פסולת משטח שבבעלותו או בהחזקתו".

28. יצוין כי לפי סעיף 12א לחוק האריזות, השר להגנת הסביבה רשאי בצו לקצר את התקופה האמורה או להאריך את התקופה האמורה בתקופות של שנה בכל פעם, ובלבד שסך תקופות ההארכה לא יעלה על שנתיים רצופות. נכון להיום, השר להגנת הסביבה האריך את התקופה האמורה בשנה נוספת.

ד. הצעדים שנוקטת תמיר כדי למלא אחר תנאי הפטור שהציב הממונה

29. להלן נעבור לפרט את אופייה ופעילותה של תמיר כגוף מוכר, על פי חוק האריזות.
30. כאמור, ביום 30.6.2011 העניק הממונה לתמיר ומייסדיה פטור בתנאים מאישור הסדר כובל לתקופה של שלוש שנים. הממונה התנה את הפטור במספר תנאים, שנועדו למנוע את החששות התחרותיים באישור ההסדר ("תנאי הפטור"). תנאי הפטור נועדו להתמודד עם שני חששות מרכזיים: החשש משיבה של התברות המייסדות סביב "שולחן משותף" והחשש שהקמתה של תמיר ופעילותה יחסמו כינונה של תחרות עתידית בשוק.
31. כמפורט להלן, תמיר נוקטת בכל הפעולות הנדרשות כדי לעמוד בתנאי הפטור. להלן נדגים את הפעולות שנוקטת תמיר כדי למלא אחר תנאי הפטור העיקריים:
- 31.1. כנדרש בסעיף 2 לתנאי הפטור, אין בתמיר נושא משרה, עובד או יועץ (במשרין או בעקיפין) שהינו נושא משרה או עובד מנהלי בכיר במי ממקבלי השירותים או אדם קשור להם. יצוין כי בהתאם לאמור בסעיף 2(ב) לתנאי הפטור המתוקנים, מכהנים נושאי משרה בבעלי המניות כדירקטורים בתמיר, אולם בכל שלב כיהנו שני דירקטורים בלתי תלויים בדירקטוריון, כנדרש בסעיף 2(ב)(1) לתנאי הפטור. כמו כן, הדירקטורים שאינם בלתי תלויים לא נחשפו ל- "מידע מפולח", כהגדרתו בתנאי הפטור, ויצוין כי כלל לא עלה צורך עד כה לחשוף מידע מפולח בישיבות הדירקטוריון. בתקנון תמיר נקבעו הוראות בהתאם.
- 31.2. כנדרש בסעיף 4 לתנאי הפטור, נושאי משרה בתמיר, וכן מי שאחראי על הדיווחים לפי סעיף 7 לחוק האריזות, חתמו טרם תחילת ביצוע תפקידם על כתב התחייבות שצורף לתנאי הפטור. כתבי ההתחייבות כאמור הועברו לידי הממונה.
- 31.3. כנדרש בסעיף 5 לתנאי הפטור, מקבלי השירותים לא מעבירים לתמיר, ותמיר לא מקבלת ממקבלי השירותים, כל מידע שעניינו עלויות, רווחיות או תמחור הנוגעים לפעילות מי ממקבלי השירותים או מתחרים של מי ממקבלי השירותים. יצוין כי תמיר הודיעה על כך למקבלי השירותים ובנוסף הסכם מקבלי השירותים לשנת 2013 הוטמע סעיף כאמור. כמו כן, תמיר מקפידה כי מידע שהועבר לתמיר הנוגע לענייניו של מקבלי השירותים לא יועבר למקבל שירותים אחר, וכי מגעים עם מקבלי השירותים נערכים אך ורק באמצעות בעלי התפקידים ההכרחיים לשם תפעולה השוטף של תמיר בלבד.
- 31.4. עוד יובהר כי מנהל תמיר, מנהל התפעול, מנהל הכספים וכל מי שאחראי מטעם תמיר על הדיווחים, אינם בעלי זיקה למקבלי השירותים.

- 31.5. כנדרש בסעיף 5(ה) לתנאי הפטור, תמיר קבעה נהלים כתובים להבטחת קיום האמור בסעיפים 5(א) עד (ד) לתנאי הפטור הנ"ל, והעבירה עותק מהם לידי הממונה. עותק מהנהלים הכתובים כאמור לעיל מצורפים בזאת **כנספת ה'**.
- 31.6. כנדרש בסעיף 5(ו) לתנאי הפטור, תמיר לא מעבירה למקבלי השירותים מידע מפולח.
- 31.7. כנדרש בסעיף 5(ז) לתנאי הפטור, החלטות תמיר ופעולותיה מתועדות בכתב ונשמרות במשרדי תמיר.
- 31.8. בהתאם לסעיף 5(ח) לתנאי הפטור, תמיר דיווחה לממונה בשנת 2013 על האמצעים שנקטה על מנת להבטיח אי-העברת מידע בשנה שקדמה, ואף העבירה אל הממונה אישורים חתומים על ידי חברי הדירקטוריון ובעלי המניות בדבר נקיטת אמצעים כאמור. נציין כי דיווח מסכם לשנת 2013 יועבר בשבועות הקרובים. עותק מהדיווח על האמצעים שנקטה תמיר בשנת 2012 מצורף בזאת **כנספת ו'**.
- 31.9. בהתאם לסעיף 8 לתנאי הפטור, תמיר אינה בעלים של מכלי האצירה.
32. מעבר לאמור, תמיר מקפידה כי במהלך ישיבות הדירקטוריון וההנהלה, יהיה נוכח יועץ משפטי המוודא כי ישיבות אלה יתנהלו בהתאם לכל דין, ובפרט דיני ההגבלים העסקיים ותנאי הפטור.

ה. מנגנוני ביקורת ופיקוח חיצוניים על פעילותה של תמיר

33. מעבר לתנאי הפטור שהציב הממונה, תמיר כפופה כיום למספר מנגנוני ואמצעי ביקורת ופיקוח חיצוניים, המבטיחים כי תמיר תנהג בהגינות כלפיי גורמים שונים בשוק, וביניהם האחראים לפינוי פסולת, בתי עסק, מקבלי השירותים, גורמים בשוק הפסולת וכיוצא"ב. מבין מנגנונים אלה ניתן למנות:
- 33.1. תמיר הינה חברה לתועלת הציבור, ולפיכך כפופה למנגנוני הפיקוח הייחודיים החלים על חברות מסוג זה. כך, עסקאות מסוימות של תמיר מחייבות הליכי אישור מיוחדים. בין היתר, נדרשת תמיר לדווח על עסקאות מסוימות לרשם ההקדשות ובחלק מהמקרים אף לקבל את אישור בית המשפט. הדבר מקהה את החשש שמא ינצלו בעלי המניות בתמיר את מעמדם על מנת להטיב עם תאגידים בשליטתם.
- 33.2. פעילותה של תמיר מפוקחת באופן שוטף ומתמשך על ידי הרגולטור הייעודי, המשרד להגנת הסביבה. המשרד להגנת הסביבה השתמש בסמכותו לפי סעיף 12 לחוק הארזיות וקבע תנאים שיש לקיימם במהלך תקופת ההכרה לשם הבטחת עמידתו של גוף מוכר במטרות חוק הארזיות ("**תנאי ההכרה**"). כך, לדוגמה, במסגרת תנאי ההכרה מפקח המשרד על התנהלות תמיר מול יצרנים ויבואנים והרשויות המקומיות, כדלקמן:
- 33.2.1. ביחסיה עם היצרנים והיבואנים: לפי תנאי ההכרה נדרשת תמיר להודיע למנהל על כוונתה לבצע שינוי בדמי הטיפול 30 יום לפני מועד הדיון

בדירקטוריון, יחד עם מסמך המפרט את הבסיס לשינוי האמור. כמו כן, במסגרת תנאי ההכרה, המשרד מפקח באופן שוטף על התקשרויות של תמיר עם היצרנים והיבואנים, כולל אישור מראש של חוזה ההתקשרות עם ושינויים מסוימים בו.

33.2.2. ביחסיה עם הרשויות המקומיות: תנאי ההכרה מגדירים את הסדרי איסוף ופינוי הפסולת שאושרו על ידי המשרד ליישום במסגרת התקשרות עם רשות מקומית. יישום הסדר איסוף ופינוי שונה מחייב אישור מראש של המשרד. כמו כן, המשרד מפקח באופן שוטף על התקשרויות של תמיר עם הרשויות המקומיות, כולל אישור-מראש של חוזה ההתקשרות עמן ושינויים מסוימים בו וכן העברת הסכמים חתומים עם רשויות מקומיות למנהל.

33.3. תמיר מקיימת אחת לשנה אסיפה של מקבלי השירותים שאינם בעלי מניות ומעבירה להם דיווח על פעילותה, כמתחייב בחוק.

33.4. לתמיר משרד רואה חשבון חיצוני המבקר את הנתונים הכלולים בדיווח השנתי למשרד להגנת הסביבה ואת הנתונים הכלולים בדוחות הכספיים השנתיים של החברה.

33.5. תמיר גם מבוקרת על ידי ועדת ביקורת שחבריה אינם נמנים על הדירקטוריון, והיא אחראית על מבקר הפנים של תמיר, שתפקידו לבצע בקורות פנימיות על תהליכי עבודה של תמיר.

33.6. תמיר מחויבת על פי תנאי ההכרה שקבע המשרד להתקשר עם נותני שירותים רק לאחר "ביצוע הליך בירור מחירים תחרותי". יצוין כי תמיר אכן עומדת בתנאי זה ומבצעת באופן שוטף הליכי בירור מחירים תחרותי.

33.7. כנדרש על פי החוק, תמיר מעבירה לאישור המשרד תכנית עבודה שנתית המתארת את הפעילות המתוכננת של תמיר לשנה הבאה ואת האופן בו תמיר מתכוונת לפעול לקיום חובות היצרנים והיבואנים על פי החוק.

34. מלבד האמור, תמיר מטמיעה ומיישמת גם מנגנוני ביקורת פנימיים, דוגמת: נהלי עבודה לצורך התנהלות יומיומית, וביניהם נוהל רכש והתקשרויות, נוהל אישור הסכמים וכיוצא"ב. כמו כן, זכויות חתימה על פי מדרג כך שבכל מקרה נדרשים שני חותמים לאשר הוצאה של תמיר.

35. כל האמצעים והמנגנונים הללו כמובן מונעים כל חשש כי תמיר תתנהל באופן לא הוגן במהלך פעילותה.

ו. על פעילות תמיר בשוק איסוף ומיחזור פסולת האריזות

36. תמיר פועלת כיום לעמידה ביעדי המיחזור הקבועים בחוק האריזות בשני מישורים: (1) איסוף ומיחזור פסולת אריזות מהמגזר הביתי – תמיר מתקשרת בהסכמים שוויוניים עם

הרשויות המקומיות, ובמסגרת התקשרויות אלה מתאמת ומממנת תמיר את פעילות ההפרדה, האיסוף והפינוי והעברתה למיון ומיחזור; (2) איסוף ומיחזור פסולת אריזות מהמגזר התעשייתי ("בתי העסק") באמצעות הפניית בתי העסק לקבלנים "מורשים". הקבלנים המורשים אוספים פסולת אריזות ישירות מבתי עסק ומדווחים לתמיר על פסולת האריזות שנאספה מבתי עסק והועברה למיחזור מוכר.

37. ככלל, תמיר הינה גוף מטה המרכז את ההתקשרויות הנדרשות עם יצרנים ויבואנים, בתי עסק ורשויות מקומיות. פעילויות האיסוף והמיחזור מבוצעות ככלל על-ידי הרשויות המקומיות וקבלנים הנבחרים על ידי הרשות המקומית⁴ או בתי העסק, ולא על-ידי תמיר עצמה.

38. להלן נסקור את העקרונות הכלליים למבנה הפעילות של תמיר בשוק איסוף ומיחזור פסולת האריזות.

פעילות תמיר בתחום הפסולת מהמגזר הביתי

39. עיקר פעילותה של תמיר בתחום הטיפול בפסולת האריזות מהמגזר הביתי הינה מימון הסדרי הפרדה, איסוף ופינוי של פסולת אריזות המיושמים ברשויות המקומיות. הסדרי ההפרדה מספקים מענה לפסולת אריזות ביתית הנוצרת בבתי התושבים ומאפשרים הקמת תשתית רחבה לאיסוף פסולת אריזות ביתית כאמור ברמה הארצית.

40. כאמור לעיל, תנאי ההכרה מגדירים הסדרי הפרדה לפסולת אריזות המאושרים על ידי המשרד ליישום במסגרת ההתקשרות עם הרשויות המקומיות. כעיקרון, קיימים שלושה הסדרי הפרדה עיקריים שאושרו על ידי המשרד: (א) הסדר הפרדה לזרמים "ייעודיים": מתקן איסוף המפריד בין קרטון ונייר, בקבוקי פלסטיק, מתכת וזכוכית. (ב) הסדר הפרדה ל-"שני זרמים": הסדר המטפל בזרם רטוב (פסולת אורגנית) וזרם יבש (כל מה שאיננו אורגני). ליד כל בית מציבים שני פחים האחד ירוק והשני חום. את הפחים היבשים לוקחים למיון ומשם מחלצים את פסולת האריזות הביתית.⁵ (ג) הסדר הפרדה ל-"פסולת אריזות": במסגרת הסדר זה מוצבים פחים כתומים לאיסוף פסולת אריזות ליד הפחים הביתיים הקיימים כיום.

41. תמיר הגיעה להבנות כתובות עם המרכז לשלטון מקומי, במסגרתן הוסכם איזה הסדר הפרדה ייושם בכל רשות מקומית. כמו כן, תמיר והמרכז לשלטון מקומי הסכימו על נוסח מקובל להסכם ההתקשרות בין תמיר והרשויות המקומיות, שאושר כאמור על ידי המשרד.

42. מבנה ההתקשרות עם הרשויות המקומיות הינו כדלהלן: תמיר מתקשרת עם רשויות מקומיות בהסכמים שוויוניים, על פי הסכם שאושר מראש על ידי המנהל. במסגרת

⁴ יצוין, כי ברשויות מסוימות נעשה האיסוף והפינוי של פסולת אריזות על ידי עובדי הרשות.

⁵ המחיר לפינוי ואיסוף (במקטע הפנים-עירוני) לכל טון של פסולת אריזות המחולצת התחנת המעבר מתוך הזרם "היבש" על פי המלצותיה של ועדת מחירים שהוקמה על פי החוק, ועומד על 301 ש"ח לכל טון. מחיר זה אף הוסכם על ידי המרכז לשלטון מקומי במסגרת הבנות כתובות עם תמיר.

התקשרויות אלה, מתחייבת הרשות להציב את כלי האצירה המתאימים להסדר אותו בחרה הרשות ולדאוג לפינויים. אספקת שירותים אלה נעשית, ככלל, על ידי מכרז שעורכת הרשות לבחירת קבלנים עצמאיים. תמיר מממנת את פעילות ההפרדה, האיסוף והפינוי של פסולת האריזות, בהתאם לתוצאות המכרז.

43. עד כה התקשרה תמיר עם כ- 130 רשויות מקומיות ומועצות אזוריות.
44. כאמור, ההתקשרויות עם הרשויות המקומיות מפקחות באופן שוטף ומתמשך על ידי המנהל. המנהל אישר את חוזה ההתקשרות בין תמיר ובין הרשויות המקומיות. לפי תנאי ההכרה נדרשת תמיר להודיע למנהל על כל שינוי בסעיפי ההסכם. בנוסף, ביחס לשינויים בסעיפים מסוימים שפורטו בתנאי ההכרה, אף נדרשת תמיר לקבל את אישור המנהל לשינויים אלה. הסכם ההתקשרות בין תמיר ואחראים לפינוי פסולת (קרי, רשויות מקומיות), שאושר על ידי המנהל, מצורף בזאת **כנספח ז'**.
45. לפי תנאי ההסכם, רשות מקומית רשאית לבקש לסיים את ההסכם, ללא צורך בנימוק כלשהו, בהודעה של שישה חודשים מראש. כמו כן, לפי תנאי ההסכם, רשות מקומית רשאית להתקשר במקביל עם גוף מוכר אחר, ככל שהוקם.
46. ככלל, תהליך ההפרדה⁶, האיסוף והפינוי של פסולת אריזות מהמגזר הביתי נעשה באמצעות קבלנים עצמאיים שנבחרים על ידי הרשות המקומית במכרז. ההתערבות של תמיר בהליך המכרזי היא מינימלית ומוגבלת לשני היבטים: (1) תמיר מבקשת מהרשות המקומית להטמיע במסמכי המכרז ובהסכם ההתקשרות עם הקבלן שייבחר הוראות שיבטיחו כי פסולת האריזות שתיאסף מתחומי הרשות תועבר למיחזור מוכר בישראל; (2) בהסכמה עם הרשות, נקבעים במכרזים מחירי מקסימום או אומדנים בגין שירותיו של הקבלן באיסוף ופינוי כלי האצירה.
47. עוד ראוי לציין כי בהתאם לסעיף 9 לתנאי ההכרה, תמיר מחויבת לנקוט בפעולות הסברה, לשם קידום מטרות החוק. בין היתר, תמיר תכין תכנית הסברה רב שנתית להסברה לציבור הרחב. על פי מדיניות תמיר והסכם ההתקשרות עם הרשות המקומית, תמיר חולקת עם הרשות הרלבנטית בעלויות החינוך וההסברה.
48. חריג למתואר בסעיף 43 לעיל הוא הסדרי האיסוף והפינוי של פסולת אריזות מסוג זכוכית. תמיר והמשרד הגיעו להסכם במסגרתו התחייבה תמיר להציב בכל שנה נתונה מספר מסוים של מתקני איסוף ייעודיים לפסולת אריזות זכוכית ולקדם באמצעותם את איסוף ומיחזור פסולת הזכוכית.

⁶ תהליך ההפרדה מתייחס להצבת כלי האצירה המתאימים להסדרי ההפרדה אותם בחרה הרשות ליישם. נציין כי בהתאם להסכם בין תמיר לחברה למשק וכלכלה של השלטון המקומי (להלן: "המשכ"ל") קיימת לרשות האפשרות לרכוש כלי אצירה "כתומים" להפרדת פסולת אריזות באמצעות המשכ"ל, אשר מציעה פריסת תשלומים נוחה ל- 36 חודשים. תמיר מחזירה לרשות את התשלום החודשי המשולם למשכ"ל. באופן זה הקלה תמיר באופן משמעותי את הליך רכישת כלי האצירה ומימונם עבור הרשות המקומית. בכל מקרה, כפי שצוין לעיל, יודגש כי תמיר אינה הבעלים של כלי האצירה אלה או אחרים, וזאת בהתאם לתנאי הפטור שהציב הממונה.

49. נוכח הסדר זה וכדי לוודא את פריסתם של מתקני האיסוף הייעודיים כאמור, הסכימה תמיר עם הרשויות המקומיות כי היא זו שתבצע בפועל את ההצבה והאיסוף של מתקני האיסוף לפסולת אריזות הזכוכית ברשויות המקומיות, ולשם כך בחרה תמיר בהליך תחרותי סדור שני קבלנים שיספקו שירותים אלו. בהסכם ההתקשרות הובהר כי מתקני האצירה שיספק הקבלן יהיו בבעלותו הבלעדית, וכי בתום תקופת ההתקשרות תהיה רשאית תמיר לרכוש מהקבלן את מתקני האצירה, וזאת בכפוף לקבלת אישור הממונה על הגבלים עסקיים בהתאם לתנאי הפטור. כמו כן, בהסכם ההתקשרות נקבע באופן מפורש כי בכל מקרה בו רשות מקומית שבשטחה יוצבו מתקני האצירה כאמור תבחר להתקשר עם גוף מוכר אחר, יבוא גוף מוכר זה בנעליה של תמיר, ללא כל תמורה לתמיר. במקרה כזה, יחולו חובותיה וזכויותיה של תמיר ביחס למתקני האצירה כאמור על הגוף המוכר האחר.

50. להשלמת התמונה, נציין גם כי תמיר שוקדת בימים אלה על הכנת הליך תחרותי למכירת פסולת האריזות המצטברת בפחים הכתומים, לאחר שמוינה בתחנת המיון.

פעילות תמיר בהליך המיחזור של פסולת אריזות הנאספת מהמגזר הביתי

51. לפי סעיף 6 לחוק האריזות, מחויבים היצרנים והיבואנים לבצע מיחזור מוכר של פסולת אריזות של מוצרים שיוצרו על ידם, על פי היעדים המפורטים בסעיף. נוכח האמור, נדרשת תמיר לנקוט בצעדים מתאימים במטרה להבטיח שפסולת האריזות הנאספת מהמגזר הביתי מועברת למיחזור מוכר. "מיחזור מוכר" מוגדר בחוק האריזות כמיחזור במפעל מיחזור המורשה לפי כל דין.

52. מעורבותה של תמיר בהעברת פסולת האריזות למיחזור מוכר משתנה בהתאם להסדר ההפרדה המיושם ברשות הרלבנטית:

52.1. בהסדר הפרדה לזרמים "ייעודיים": תמיר אינה מקבלת לחזקתה את פסולת האריזות שהצטברה במכלי האצירה הייעודיים. תמיר דואגת כי הרשות המקומית תכלול בהסכמיה עם הקבלנים העצמאיים הוראות המבטיחות כי קבלן העצמאי יעביר את פסולת האריזות למיחזור מוכר. כתנאי לתשלום התמורה בגין שירותיו, מחויב הקבלן העצמאי של הרשות לדווח לרשות על פסולת האריזות שהועברה למיחזור מוכר, והרשות מעבירה דיווחים אלה לתמיר.

52.2. בהסדר הפרדה ל- "רטוב-יבש": הקבלן העצמאי שנשכר על ידי הרשות מפנה את הפסולת המעורבת לתחנת מעבר עמה נדרשת הרשות להתקשר. תחנת המעבר מחלצת וממיינת את פסולת האריזות מתוך הזרם "היבש". הרשות, על פי שיקול דעתה, מחליטה האם תחנת המעבר תעביר את הפסולת הממוינת למיחזור מוכר ותדווח על כך. לחלופין, הרשות רשאית להחליט כי תחנת המיון תעביר את הפסולת הממוינת ישירות לידי תמיר, ובמקרה כזה תמיר היא שמעבירה את הפסולת הממוינת למיחזור מוכר.

52.3. הסדר הפרדה ל- "פסולת אריזות": ככלל, הקבלן העצמאי שנשכר על ידי הרשות מפנה את פסולת האריזות לתחנת מיון עליה הורתה תמיר. תחנת המיון ממיינת

עבור תמיר את הפסולת ומקבלת תשלום על שירותי המיון. הפסולת הממוינת עוברת לחזקת תמיר, והיא מעבירה את הפסולת הממוינת למיחזור מוכר.

53. באמצעים אלה מבטיחה תמיר כי פסולת האריזות הנאספת במגזר הביתי מועברת למיחזור מוכר ובסופו של יום מדווחת למשרד להגנת הסביבה.

פעילות תמיר באיסוף ומיחזור פסולת אריזות מהמגזר התעשייתי

54. לפי סעיף 26 לחוק האריזות, רשאי בית עסק (כהגדרתו בחוק האריזות) להתקשר בהסכם עם גוף מוכר לשם טיפול בפסולת אריזות המצטברת בחצרו.

55. מתווה ההתקשרות של תמיר עם בתי עסק הינו כדלקמן: תמיר מציגה לבית העסק רשימת "קבלני איסוף מורשים" לשם ביצוע הסדרי ההפרדה איסוף ופינוי לפסולת האריזות שצטבר בבית העסק ("קבלנים מורשים"); בית העסק מתקשר בהסכם עם אחד או יותר מהקבלנים המורשים, לשם קבלת שירותים ליישום ההסדרים הנ"ל; התנאים המסחריים לקבלת השירותים מהקבלנים המורשים נקבעים בין בית העסק לקבלן המורשה עמו בחר בית העסק להתקשר בהסכם, ללא התערבות תמיר. עם זאת, תמיר מבקשת כי הקבלן המורשה יחתים כל בית עסק שעמו הוא עובד על הסכם התקשרות. פורמט הסכם ההתקשרות בין תמיר ובתי העסק מצורף בזאת **כנספח ח'**.

56. כדי להיכלל ברשימת קבלני האיסוף המורשים של תמיר נדרש קבלן איסוף לקבל רישיון מתמיר. רישיון קבלן איסוף פסולת אריזות מבתי עסק מצורף בזאת **כנספח ט'**. רשימת הקבלנים המורשים כוללת כיום 20 קבלנים. רשימת הקבלנים המורשים מצורפת בזאת **כנספח י'**.

57. הרישיון מפרט שורה של תנאים שנועדו לוודא את טוהר המידות, האמינות, המהימנות ואיכות השירות של קבלן האיסוף (כגון רישיון עסק לפינוי פסולת; אישור ניהול ספרים וניכוי מס במקור; הצהרה בדבר היעדר הרשעה פלילית בעבירה שיש עמה קלון; תקן איזו-9001; רישיון מוביל לפסולת וכיוצ"ב). כמו כן, הרישיון מפרט תנאים שמטרתם להבטיח כי הפסולת הנאספת על ידי הקבלן המורשה תועבר למיחזור מוכר וכי הקבלן המורשה ידווח לתמיר על פסולת שאסף מבתי העסק והעביר למיחזור מוכר.

58. יצוין כי הקבלן המורשה יכול בכל עת לוותר על הרישיון כאמור, ללא כל סנקציה.

היבטים נוספים בפעילות תמיר

59. מקום בו הרשות המקומית בוחרת ליישם הסדר הפרדה ל- "פסולת אריזות" (פחים כתומים), תמיר אחראית על מיון התכולה המצטברת במכלי האצירה כאמור.

60. בתחילת פעילותה של תמיר, ומכיוון שמדובר בכמויות זניחות, התקשרה תמיר באופן זמני עם ארבע תחנות מיון פסולת – באילת, עפולה, נתניה ושדרות (ביחד: "**הסכמי המיון**"). הסכמי המיון אינם בלעדיים, ואין כל תניה המונעת מגופים מתחרים, ככל שיוקמו, להתקשר עם תחנות המיון הללו לצורך קבלת שירותי מיון.

61. לאחרונה, ועם הצטברות משקל משמעותי של פסולת אריזות הנאספת באמצעות פחים "כתומים", השלימה תמיר הליך תחרותי לבחירת קבלנים עצמאיים למתן שירותי מיון לפסולת האריזות הנאספת בפחים הכתומים, וזאת באמצעות תחנות מיון ייעודיות למיון פסולת אריזות. במסגרת ההליך התחרותי נבחרו שני זוכים. יודגש כי תמיר אינה הבעלים של תחנות מיון אלה, אשר מספקות לתמיר שירותים. עוד יודגש, כי על פי תנאי ההליך התחרותי, כל גוף אחר (ככל שיקום) יוכל לעבוד בתחנות המיון שיקים הקבלן לצורך מיון תכולת הפחים הכתומים.

ז. היבטים תאגידיים של תמיר

62. לפי תקנון תמיר, כל יצרן ויבואן יכול לבחור להיות בעל מניות בגוף המוכר או לקבל ממנו שירותים ללא אחזקה במניות.

63. החברות המניות **בנספח א'** חתמו על הסכם המייסדים לקראת הקמת תמיר ובחרו להיות בעלות מניות בו ולהעניק לתמיר הלוואות בעלים (שמאז כבר נפרעו). הסכם המייסדים וכן תקנון ההתאגדות המעודכן של תמיר מצורפים כאמור כנספחים ב' ו-ג'. מטבע הדברים, במהלך פעילות תמיר ייתכן שיחולו שינויים במסמכים אלה.

64. כמפורט בתקנון, הון המניות של תמיר מורכב ממניות רכוש ומניות הצבעה, כאשר מניות ההצבעה מורכבות משישה סוגים ("**קבוצה**"):

64.1. מניות הצבעה א' – הוקצו ליצרני ויבואני אריזות מחומרי קרטון, נייר ועץ.

64.2. מניות הצבעה ב' – הוקצו ליצרני ויבואני אריזות מחומרי P.E.T.

64.3. מניות הצבעה ג' – הוקצו ליצרני ויבואני אריזות מחומרי פלסטיק (למעט P.E.T).

64.4. מניות הצבעה ד' – הוקצו ליצרני ויבואני אריזות ממתכת.

64.5. מניות הצבעה ה' – הוקצו ליצרני אריזות מזכוכית.

64.6. מניות הצבעה ו' – שמשקל האריזות שלהם נופל מ- **1,000 טון** לשנה. כיום, הוקצתה מניה מסוג זה רק לחברת גן שמואל מזון בע"מ, בהיותה בעלת המניות היחידה בתמיר שמשקל האריזות שלה נמוך מ- **1,000 טון** לשנה.

65. כמפורט עוד בתקנון, מניות הרכוש מקנות זכות הצבעה באסיפה הכללית, כאשר כוח ההצבעה של כל בעל מניות נקבע לפי חלקו היחסי בסך האריזות שמכרו כל בעלי המניות בתמיר, בהתאם לדו"ח החצי שנתי האחרון שהגישו למנהל בהתאם לחוק האריזות.

66. מניות ההצבעה בתמיר מוקצות לבעלי המניות בהתאם למנגנון הקצאה המעוגן באופן מפורש בתקנון. מניות ההצבעה מקנות לשני בעלי מניות בכל קבוצה (א' עד ו') זכות למינוי דירקטור אחד. במידה ויש בעל מניות אחד בלבד בקבוצה מסוימת, תהיה לאותו בעל מניות זכות למנות דירקטור אחד בלבד.

67. במסגרת החלטתו בבקשת הפטור משנת 2011, בחן הממונה אם הסכם המייסדים והתקנון מציבים בפני בעלי המניות בתמיר חסמי יציאה העלולים למנוע התפתחות תחרות עתידית

בשוק. במסגרת בדיקה זו, בחן הממונה את הסדר הלוואות הבעלים של המייסדים. כזכור, לפי תקנון ההתאגדות, נדרשו בעלי המניות, כתנאי להצטרפותם, להעמיד לתמיר הלוואות בעלים חד פעמית בגובה של 400,000 ש"ח. הממונה מצא כי הסדר הלוואות הבעלים לא מציב בפניי בעלי המניות חסמי יציאה בלתי צליחים.

68. יצוין כי בהתאם להוראות חוק החברות ותקנון ההתאגדות, תמיר פרעה מאז במלואן את הלוואות בעלים שניתנו על ידי המייסדים במועד ההקמה.

69. עוד נציין שכיום לא נדרש יצרן או יבואן להעמיד ערבויות, הלוואות בעלים או סכום כספי כלשהו, אם ברצונו להפוך לבעל מניות בתמיר. אין לפיכך כל חסם יציאה בפני כל יצרן או יבואן המבקש לחדול להיות בעל מניות בתמיר.

ח. תהליך ההתקשרות של תמיר עם מקבלי שירותים

70. ההתקשרות מול יצרנים ויבואנים הינה בתנאים שוויוניים ועל פי הסכם שאושר מראש על ידי המנהל. הסכם ההתקשרות בין תמיר ומקבלי השירותים, שאושר על ידי המנהל מצורף בזאת כנספח יא'.

71. תהליך ההתקשרות של תמיר עם מקבלי השירותים מפוקח באופן שוטף ומתמשך על ידי המנהל. המנהל אישר באופן פרטני מספר סעיפים בחוזה ההתקשרות בין תמיר ומקבלי השירותים ("הסעיפים המאושרים"). לפי תנאי ההכרה, אם ביקשה תמיר לערוך שינויים בסעיפים המאושרים, היא נדרשת להעביר לידי המנהל ולידי מקבלי השירותים הודעה על השינויים המבוקשים בסעיפים המאושרים, וכן הסבר מפורט לסיבה לשינויים המבוקשים. השינויים המבוקשים בסעיפים המאושרים יכנסו לתוקף תוך חודש מיום קבלת ההודעה כאמור, אלא אם התנגד המנהל לשינויים. המנהל רשאי להתנגד לכל השינויים המבוקשים או לחלקם, וכן רשאי הוא להתנות את העדר התנגדותו בתנאים.

ביחס לשינויים בשאר הסעיפים בחוזה ההתקשרות, אם ביקשה תמיר לבצע שינויים בסעיפים הללו בהסכמת מקבל השירותים, נדרשת תמיר ליידע את המנהל על כל שינוי כאמור. כמו כן, תמיר נדרשת להעביר לידי המנהל, במקרים שיבקש, עותק חתום של חוזה ההתקשרות אשר חתמה עם מקבל שירותים כלשהו.

72. בנוסף לכך, תמיר מפרסמת מעת לעת באתר האינטרנט נספחי תיקונים "אופציונאליים" להסכם ההתקשרות עם היצרנים והיבואנים ("התיקונים האופציונאליים"). נספחי התיקונים הללו מרכזים את כל השינויים והתיקונים שנעשו על ידי תמיר במהלך פעילותה מול יצרנים ויבואנים. אימוצם של התיקונים האופציונאליים המפורטים בנספחי התיקונים נתון לשיקול דעתו של מקבל השירותים. אם בחר מקבל השירותים לאמץ את התיקונים האופציונאליים, יחולו השינויים המפורטים בנספחי התיקונים באופן רטרואקטיבי.

73. דמי הטיפול המשולמים לתמיר על ידי מקבלי השירותים במסגרת הסכם ההתקשרות נקבעים על בסיס עבודה כלכלית שנעשתה על ידי מומחה כלכלי חיצוני. העבודה הכלכלית כאמור מעודכנת על ידי תמיר מדי שנה ונבדקת על ידי המומחה הכלכלי החיצוני. תעריפי

דמי הטיפול מאושרים על ידי דירקטוריון תמיר ומוצגים להתייחסות המשרד לפני אישורם כאמור.

74. בהתאם לסעיף 9(ב) לחוק הארזיות, דמי הטיפול משקפים את עלויותיה של תמיר, ונקבעים בהתחשב בחלקם של היצרנים והיבואנים מתוך משקל וסוג החומר ובאפשרות מיחזור הארזיות שיוצרו או שיובאו בידי כלל היצרנים והיבואנים שהתקשרו עם תמיר.

75. דמי הטיפול משולמים באופן שוויוני על ידי כל היצרנים והיבואנים, לפי משקל הארזיות. יצוין כי בעלי המניות בתמיר חתומים על הסכם זהה למקבלי השירותים, ומשלמים את דמי הטיפול לפי התעריפים הנהוגים לכלל מקבלי השירותים.

ט. מהו ההסדר שבפנינו ומהן "כבילותיו"

76. עניינו של ההסדר שבפנינו בכך שמספר חברות תעשייה ומסחר, שחלקן מתחרות זו בזו, מחזיקות במקביל במניות במסגרת חברה לתועלת הציבור הפועלת כגוף מוכר לפי חוק הארזיות. אנו נמצאים בעת שלאחר הקמת תמיר, כאשר הלוואות הבעלים כבר נפרעו, וכל יצרן ויבואן יכול לוותר על תפקידו כבעל מניות ולהמשיך לקבל בכל-זאת שירותים מתמיר באותו מחיר בדיוק כמו בעל מניות. ובכל זאת, מספר חברות בוחרות להמשיך להחזיק במניות תמיר, לשלוח את נציגיהן לדיוני דירקטוריון תמיר, ובכך עניינו כאן.

77. על אף שלפנינו מספר חברות שמחזיקות במניותיה של חברה אחרת, אין עניינו ב"מיזם משותף" מהסוג אליו נדרשים דיני ההגבלים מפעם לפעם. כדי להסביר את טענתנו זו, נבקש לדייק בשאלה מהי המהות של בחירתו של יצרן או יבואן להחזיק במניות בתמיר.

78. מי שמחזיק מניות בתמיר, אינו "בעל מניות" במובן הרגיל, העסקי והמסחרי, של המילה – מספר אינדיקטורים ברורים יש לכך:

78.1. **ראשית**, כמפורט לעיל, תמיר היא חברה לתועלת הציבור, ולכן אין אחזקת המניות מצמיחה לבעל המניות רווחים כלשהם.

78.2. **שנית**, אחזקת המניות גם אינה מזכה את בעל המניות ב"הנחה" כלשהי ברכישת השירותים מתמיר; בעל המניות יכול לוותר על מעמדו זה ולהמשיך לקבל שירותים באותם תנאים ובאותו מחיר.

78.3. **לבסוף**, אין דרישה להעמיד ערבויות או הלוואות כלשהן לשם קבלת המניות, ולכן כל יצרן/יבואן יכול ליטול מניות בתמיר בכל עת, תוך שכוחם של בעלי המניות הוותיקים "מדולל" ללא כל תמורה. ברי, שמבחינה זו אחזקת המניות בתמיר היא בעליל "קניין" יוצא דופן ומוזר: זוהי "שותפות" שבה חלקם של השותפים יכול להיגרע בכל רגע, כאשר נכנס "שותף" חדש שאינו צריך לשלם עבור חלקו בשותפות.

79. ומהי אפוא מהות אחזקת מניות זו? יצרן או יבואן בוחר להחזיק מניות, על מנת להיות שותף להתוודות דרכה של תמיר, וזאת מתוך אחריות ציבורית ובשים לב לכך שאם תיכשל תמיר במשימתה לעמוד ביעדי המיחזור – עלול אותו יצרן או יבואן למצוא את עצמו חב במישרין בפלילים.

ראה לעניין זה, כי בפרקים ז' ו-ח' לחוק האריזות, קבועות סנקציות פליליות ועיצומים כספיים ליצרן או יבואן שלא מיחזר פסולת אריזות בהיקפים שקבועים בסעיף 6 לחוק (ראו סעיפים 31(ג)(1), 32 ו-34(ד) לחוק האריזות). כלומר, היצרן או יבואן מחויב (בין היתר) למחזר פסולת אריזות בהיקפים שקבועים בסעיף 6 בחוק, והוא מחויב לעמוד בחובת המיחזור באמצעות התקשרות עם גוף מוכר, כאשר הגוף המוכר הוא שמבצע בפועל את המיחזור – אך אם הגוף המוכר לא ממחזר בפועל מספיק פסולת, אזי היצרן או יבואן ומנהליו חשופים בעצמם לסנקציות פליליות ולעיצומים כספיים בגין אי-עמידה בחובת המיחזור.

80. הבחירה להחזיק מניות היא לכן דרכו של היצרן או היבואן להשתתף באופן מלא בתהליך של מילוי דרישות המיחזור שהחיל החוק עליו – הא ותו לאו.

81. לכן, מהות אחזקת המניות אינה פעילות עסקית כשלעצמה, אלא אמצעי של יצרן או יבואן לעמוד בדרישות חוק האריזות. קבלת שירותים מתמיר, במובן זה שתמיר ממלאת עבור היצרן או היבואן את חובותיו לפי חוק האריזות, היא פעילות שמתחייבת לפי חוק האריזות. הבחירה להחזיק מניות, היא רק דרך לגיטימית למי שמקבל שירותים מתמיר, ולכן תלוי בה לקיום חובותיו שלו לפי החוק, להשתתף בהתווית דרכה של החברה ולוודא כי היא אכן ממלאת אחר חובותיו של היצרן או היבואן. לכן, אין ליחס משמעות תחרותית או "עסקית" לבחירה להחזיק מניות.

82. ואכן ראוי לציין כי בשנת 2001 בחנה נציבות התחרות (DG Comp) את פעילותם של תאגיד המיחזור הפועל בצרפת והגיעה למסקנה כי שיתוף הפעולה בין בעלי המניות אינה עולה לכדי הסדר כובל. החלטות הנציבות עסקו בתאגידים הפועלים, מוסדרים ונשלטים בדרך דומה לזו של תאגיד המיחזור הישראלי, והנציב מצא שדרך התקשרותם עם בעליהם אינה כוללת כבילות. כך כתבה הנציבות בעניין Eco-Emballages:

"Eco-Emballages articles of association do not contain any exclusive clause restricting the shareholders freedom of action on the relevant markets and therefore do not contravene Article 101 of the EC Treaty".⁷

83. משכך, אין לדעתנו מקום להתייחס לאחזקת המניות בתמיר ככבילה אסורה. לחלופין, גם אם נניח כי מדובר בכבילה, יש לבחון את הכבילה באספקלריה של חוק האריזות ולייחס לכבילה זו משקל שולי, עד כדי זוטי דברים, בבחינת ההשפעה על התחרות. לטעמנו, ניתן לכל היותר לבחון את המשמעויות שיש ל"שולחן המשותף" המתקיים בדירקטוריון החברה, כאשר בעלי המניות (שחלקם מתחרים זה בזה) מתכנסים כדי לדון בהתווית דרכה של תמיר. אך אין מקום להתייחס לעצם אחזקת המניות כ"מיזם משותף של מתחרים" במובן הרגיל שיש לכך בידי ההגבלים העסקיים.

⁷ COMP/34.950 - Eco-Emballages, Commission Decision relating to proceeding under article 81 of the EC Treaty, 15 June 2001, [2001] OJ L 233/37

י. החששות התחרותיים הפוטנציאליים הנובעים מאישור ההסדר הכובל בענייננו

84. סעיף 14 לחוק ההגבלים קובע כי הממונה רשאי לפטור צדדים להסדר מהחובה לקבל את אישור בין הדין להסדר כובל, אם שוכנע הממונה כי:

"(1) הכבילות שבהסדר הכובל אינן מגבילות את התחרות בחלק ניכר של שוק המושפע מן ההסדר, או שהן עלולות להגביל את התחרות בחלק ניכר משוק כאמור, אך אין בהן כדי לפגוע פגיעה של ממש בתחרות בשוק כאמור; (2) עיקרו של ההסדר הכובל אינו בהפחתת התחרות או במניעתה, ואין בו כבילות שאינן נחוצות למימוש עיקרו".

85. בהחלטת הפטור בעניינה של תמיר משנת 2011 עמד הממונה על החששות התחרותיים העיקריים העולים מהקמתה של תמיר: ראשית, הממונה הביע חשש שמא הקמתה של תמיר ופעילותה יחסמו כינונה של תחרות עתידית בשוק. שנית, לחבירה בין החברות המייסדות ושיבתן סביב "שולחן משותף" עלולות להיות השפעות שליליות על התחרות ביניהן או בין לבין מתחרות אחרות שאינן חלק מתמיר. הדבר מעלה חשש שמא ינצלו המייסדות את תמיר כאמצעי להתאמת התנהגותן ולהחלפת מידע ביניהן.

86. יצוין כי החששות הנ"ל לא מנעו מהממונה להעניק לתמיר פטור, בכפוף לתנאים, מאישור הסדר כובל לתקופה של שלוש שנים.

87. בשים לב לעובדה כי לא חל שינוי מהותי בנסיבות, אין כל סיבה שלא לאשר את בקשת הפטור כיום. כפי שנציג להלן, החששות התחרותיים התיאורטיים הנובעים מאישור ההסדר אינם מתקיימים בפועל ואין הם מונעים מתן פטור מאישור הסדר כובל.

יא. הטעמים למתן הפטור – אין כל חשש לחסימה של תחרות עתידית בשוק

88. במסגרת חשש תחרותי זה ציין הממונה שני היבטים העלולים לחסום תחרות עתידית בשוק: ראשית, החשש כי בתקנון ובהסכם המייסדים נקבעו הוראות אשר יהיה בהן כדי למנוע מהמייסדים לעזוב את תמיר לטובת הקמת גוף מוכר אחר או לטובת קבלת שירותים ממנו. שנית, הביע הממונה חשש כי תמיר תתרחב אל עבר פעילות איסוף, מיון ומיחזור פסולת ובכך תיצור חסמים תמירים בפני חברות אשר יבקשו לפעול כגוף מוכר.

89. בהתייחס לחשש כי אישור ההסדר עלול לסכל הקמה של גופים מוכרים נוספים, נשיב כדלקמן:

89.1. כפי שכתב הממונה עצמו בהחלטת הפטור משנת 2011, תקנון תמיר והסכם המייסדים אינו מציב חסמים בפני עזיבת תמיר על ידי מי מבעלי המניות בה. יצוין כי תמיר פרעה במלואן את כל הלוואות הבעלים שניתנו על ידי המייסדים במועד ההקמה, ולפיכך אין כל מחסום בפני מי מבעלי המניות לעזוב את תמיר לטובת הקמת גוף מוכר אחר או קבלת שירותים מגוף זה. דהיינו, גוף מוכר שיוקם יוכל לפנות לבעלי המניות בתמיר ולשכנעם לקבל את שירותיו, מבלי שעובדת היותם בעלי מניות בתמיר תהווה חסם לקבלת שירותים מגוף אחר.

89.2. מעבר לכך, חשוב להדגיש כי המשקל היחסי של בעלי המניות בתמיר עומד על כ- 19% בלבד מהמשקל הכולל של האריזות הנמכרות בישראל במהלך השנה.⁸ שאר מקבלי השירותים של תמיר מהווים בסך הכול כ- 17% מהמשקל הכולל של האריזות הנמכרות בישראל במהלך השנה.⁹ אם כן, נמצא כי קיימים מקבלי שירותים רבים, שאינם בעלי מניות בתמיר, אותם יוכל גוף מוכר אחר לגייס כמקבלי שירותים, אף מבלי לגייס את בעלי המניות בתמיר.¹⁰ בעניין זה יצוין כי על פי הסכם ההתקשרות בין תמיר ומקבלי שירותיה, מקבלי השירותים רשאים להודיע על סיום ההסכם עם תמיר, מכל סיבה שהיא, בהודעה של 120 יום מראש.

89.3. בנוסף, להערכת תמיר, קיימים כיום בשוק יצרנים ויבואנים, שאחראיים לכ- 64.7% מהאריזות הנמכרות בישראל בשנה, שעדיין לא התקשרו בהסכם עם תמיר, ואף הם בגדר מקבלי שירותים פוטנציאליים עבור הגוף החדש, וזאת מבלי להיזקק לבעלי המניות בתמיר או מקבלי השירותים האחרים מתמיר.¹¹

90. באשר לחשש כי תמיר תחסום התפתחות של תחרות עתידית על ידי שליטה בתשתיות המיחזור – חשש זה מקבל מענה מפורש בתנאי הפטור הקיימים, לפיהם תמיר לא תהיה בעלים של מכלי אצירה, אלא אם ניתן לכך אישור הממונה בכתב ומראש (סעיף 9 לתנאי הפטור). מעבר לכך, תמיר מקפידה לכלול בהסכמים תניות הצופות פני תחרות עתידית. כך, למשל, תמיר כללה בהסכם להצבת מתקני איסוף ייעודיים לפסולת זכוכית סעיף המאפשר לגוף מוכר אחר להמשיך את ההסכם עם הקבלנים שנבחרו. כמו כן, גוף מוכר אחר יהיה רשאי להשתמש בתחנות המיון שיוקמו על ידי קבלנים עצמאיים שנבחרו על ידי תמיר.

91. לפיכך, אין כל חשש כי אישור ההסדר יחסום או יסכל תחרות עתידית בשוק איסוף ומיחזור פסולת האריזות.

⁸ זאת תחת ההנחה המקובלת כי המשקל הכולל של האריזות הנמכרות בישראל במהלך השנה עומד על כ- 900 אלפי טון בשנה. נציין כי תחת ההנחה המחמירה לפיה המשקל הכולל של האריזות הנמכרות בישראל במהלך השנה עומד על כ- 700 אלפי טון, המשקל היחסי של בעלי המניות בתמיר עומד על כ- 24% בלבד מהמשקל הכולל של האריזות הנמכרות בישראל במהלך השנה. ראו: המשרד להגנת הסביבה "דיווח שנתי על יישום חוק האריזות" (23.12.2014) – sviva.gov.il/subjectsEnv/Waste/beverage/Documents/PackagingReport2012.pdf (נבדק לאחרונה ביום 19.5.14).

⁹ תחת ההנחה המחמירה, המשקל היחסי של שאר מקבלי השירותים מהווה כ- 22% בלבד מהמשקל הכולל של האריזות הנמכרות בישראל במהלך השנה.

¹⁰ יצוין כי לפי הערכות תמיר, תחת הנחה המקובלת (900 אלפי טון), הגוף המוכר האחר יידרש ל- 60 יצרנים ויבואנים בלבד (מתוך מאות רבות בישראל) אשר אינם בעלי מניות בתמיר, ובכך למלא את דרישת סעיף 12(4) לחוק האריזות, ולפיהן נדרש גוף מוכר בסמוך למועד ההכרה להציג בפניי המנהל התחייבויות של 10% ממקבלי השירותים. תחת ההנחה המחמירה (700 אלפי טון), יידרש הגוף המוכר ל- 35 יצרנים ויבואנים בלבד, כדי לקיים דרישת סעיף 12(4) הנ"ל.

¹¹ תחת ההנחה המחמירה, קיימים כיום כ- 55% שטרם התקשרו עם תמיר בהסכם לקבלת שירותים.

יב. הפגת חשש תחרותי מ"שולחן משותף" באמצעות תנאים והסדרים בחוק האריזות

92. שיתוף הפעולה בין יצרנים ויבואנים עלול לעורר אצל הממונה חשש מפני השפעות שליליות שיהיו ל- "שולחן המשותף" בו ישבו נציגי יצרנים ויבואנים שונים.

93. הממונה היה ער לחששות הללו עת אישר את פעילותה של תמיר בשנת 2011. כפי שכתב הממונה עצמו, החששות מקיומו של "השולחן המשותף" בעניינו מוקחים לנוכח הסדרים שונים שנקבעו בחוק האריזות, בתקנון תמיר ובהסכם המייסדים. הסדרים אלה ממזערים את החשש מזליגת מידע בין חברי ההסדר. כך סיכם זאת הממונה בהחלטת הפטור משנת 2011:

"[...] להקמתה של תמיר חוברות חברות המתחרות זו בזו בתחומים ובשוקים שונים. ישיבת החברות המייסדות סביב אותו "שולחן משותף" מעלה חשש שמא יחרגו החברות המייסדות מגבולותיו המותרים של שיתוף הפעולה ביניהן [...]"

יחד עם זאת, החששות האמורים מוקחים לנוכח הסדרים שונים שנקבעו בחוק האריזות, בתקנון תמיר ובהסכם המייסדים. כך לדוגמה, החשש מניצול התלות של יצרנים ויבואנים בתמיר לשם פגיעה בהם או הדרתם משוק מסוים מוקחה לנוכח החובה המוטלת על גוף מוכר להתקשר בתנאים שוויוניים עם כל יצרן ויבואן שפונה אליו [...] גם החשש של העברת מידע בין מתחרים מוקחה לנוכח ההוראות הקבועות בחוק האריזות, ובפרט אלו האוסרות על גוף מוכר או מי מטעמו לגלות או לעשות שימוש במידע שמגיע אליו [...]"

94. הדברים האמורים נכונים ביתר שאת כיום, שכן על פי הסכמות שהושגו בין תמיר והמנהל במשרד להגנת הסביבה, תמיר אינה מקבלת ממקבלי השירותים דיווחים על נתוני מכירות ברמת המק"ט והפריט. מדובר במידע שאינו נמצא ברשות תמיר. לפיכך, החשש מפני זליגת מידע תחרותי (ככל שקיים כזה) צומצם למינימום ההכרחי.

95. על כל אלה יש להוסיף את התנאים שקבע הממונה בתנאי הפטור של תמיר, המכוונים להתמודד עם החששות הנ"ל. כך לדוגמה, תנאי הפטור מגבילים את מינויים של מי שהם נושאי משרה בבעלי המניות בתמיר או בחברות המקבלות שירותים בתמיר (סעיפים 2-3); נושאי משרה, עובדים בכירים ואחראים על דיווחים מחויבים לחתום על כתבי התחייבות (סעיף 4). יצוין כי התחייבויות אלה נחתמו והועברו לממונה; מקבלי השירותים לא יעבירו לתמיר ותמיר לא תקבל ממקבלי השירותים כל מידע שעניינו עלויות, רווחיות או תמחור הנוגעים לפעילות של מי מהם או למתחרה של מי מהם; מידע שהועבר לתמיר הנוגע לענייניו של מקבל שירותים לא יועבר למקבל שירותים אחר; תמיר לא תעביר למקבלי השירותים ממנה מידע מפולח (סעיף 5 ותתי-סעיפיו).

96. תמיר גם מחויבת לקבוע נהלים להבטחת קיום התנאים ולהעבירם לידי הממונה ונדרשת לדווח לממונה אחת לשנה על האמצעים אשר ננקטו על ידה כדי להבטיח אי העברת מידע (סעיפים 5 ו-6). כך, למשל, כל מי שאחראי על הדיווחים נדרש לעבור הדרכה פרטית להכרת

תנאי הפטור ולחתום על טפסי התחייבות. כמו כן, תמיר נדרשת להעביר אל הממונה אישור חתום בידי כל חברי הדירקטוריון ובעלי המניות בדבר נקיטת אמצעים כאמור.

97. כל אלה מאיינים למעשה כל חשש תחרותי מפניי החלפת מידע במסגרת "שולחן משותף" בין בעלי המניות של תמיר.

98. כמו כן, ראוי בהחלט לציין כי במהלך הפעילות של תמיר לא עלתה כל טענה כי הוחלף מידע כלשהו בין החברות המייסדות או עלה חשש כי מידע כלשהו זלג במסגרת פעילותה של תמיר. נוכח האמור, ברי כי החשש התיאורטי מפניי החלפת מידע לא התממש בפועל.

ג. שוק איסוף ומיחזור פסולת האריזות – אין מדובר ב"שוק תחרותי" ממילא

99. על דברים אלו יש להוסיף, שמלכתחילה אין ענייננו ב- "שוק תחרותי" אשר היצרנים המעורבים פועלים בו. כפי שנצטט להלן, בעניין דומה – הוא תאגיד יחיד העוסק באיסוף מכלי משקה ריקים – סיכם וכתב בית הדין להגבלים עסקיים: **"בתנאי שוק אלה, ועל רקע המצב החוקי דהיום, לא נראה כי קיומו של תאגיד איסוף בודד יפגע בתחרות ויגרע מטובת הציבור"**.

100. את "שוק" איסוף האריזות יצר המחוקק ואין זה שוק המהווה מיסודו "שוק תחרותי". בראש ובראשונה מצד "הביקוש", הרי המחוקק הוא שקבע את יעדי האיסוף. הפעילות בשוק אינה מוכתבת על ידי ביקוש למוצר או לשירות מצד הצרכנים. הביקוש והתפוקה מוכתבים על-ידי המחוקק ונאכפים בסנקציות שבחוק האריזות.

101. על כך חשוב להוסיף, שפעילות איסוף האריזות תמשיך להתקיים לפי חוק האריזות כ"מוצר ציבורי", ולא כמוצר אשר מי מהיצרנים מספק ללקוחותיו. לפי הוראות חוק האריזות, האיסוף יבוצע בדרך של התקשרות עם האחראים לפינוי פסולת – קרי, הרשויות המקומיות – כאשר הגוף המוכר מממן את הפעילות (סעיף 17 לחוק). יוצא, ש"שירות איסוף האריזות" (דהיינו פינוי פסולת) ימשיך להיות מסופק כמוצר ציבורי על-ידי הרשויות המקומיות, כאשר היצרנים נושאים בעלויות אך אינם מספקים "מוצר" לצרכן כלשהו.

102. מושכלות ותכליות היסוד של חוק ההגבלים העסקיים, ממילא אינן מתקיימות לכן במקרה זה. בשוק אמיתי מבקש חוק ההגבלים לשמר את כוחות השוק שימקסמו את עודף הצרכן. בענייננו המטרה היא לקדם את איכות הסביבה באמצעות איסוף ומיחזור אריזות ברשויות המקומיות בהתאם ליעדים שקבע המחוקק – וכל זאת במינימום עלות למשק הישראלי.

103. לו היינו עוסקים בשוק תחרותי, החשש העיקרי היה מפני צמצום תפוקה בתחום האיסוף (דהיינו, חשש מפני הקטנת כמות האריזות הנאספת ומוחזרת) בהשוואה למצב של פעילות נפרדת, או חשש מפני פגיעה באיכות השירות הניתן לצרכנים.

104. חששות אלה אינם רלבנטיים כלל בענייננו, שכן גם במסגרת שיתוף הפעולה בין היצרנים בגוף המוכר, לא יהיה ביכולתם לצמצם את היקף האיסוף והמיחזור. ונוסף, שבמקרה הצורך ניתנה למנהל לפי חוק האריזות הסמכות לקבוע אמות מידה מחייבות גם לעניין תדירות איסוף ופינוי פסולת האריזות (ראו סעיף 17(ד) לחוק).

105. יוצא, כי בענייננו הצטרפותם של היצרנים להקמת הגוף המוכר אינה פוגעת בדרך כלשהי "בתחרות" – זאת בוודאי לא כמשמעותו של מונח זה בחוק ההגבלים העסקיים.

106. דברים אלו התקבלו על-ידי בית הדין להגבלים עסקיים בעניין דומה. פעילות תאגיד איסוף מכלי משקה בע"מ אשר פועל בתחום איסוף מכלי המשקה הריקים. כך כתב בית הדין הנכבד בפסק דינו מיום בה"ע 804/08 **תאגיד איסוף מכלי משקה בע"מ ואח' נ' רשות ההגבלים העסקיים** (פורסם בנבו, 1.3.2011):

34. [...] לטענת המבקשות, ריכוז פעילות האיסוף בידי גורם אחד, אשר כאמור מקובל ברבות ממדינות אירופה, נובע מאופייה של פעילות האיסוף. כפי שהסביר המומחה מטעם התאגיד, מר מנחם פרלמן, איסוף ומיחזור מכלים על פי חוק המיחזור איננו פעילות מסחרית כלכלית רגילה המונעת באמצעות כוחות השוק החופשי ועונה לביקושים בהיצעים מתאימים. מדובר בשוק מלאכותי, יציר המחוקק [...]

35. לאור זאת, ועל רקע תנאיו של שוק האיסוף המתכונתו הרגולטורית העדכנית, החשש מפני הקטנת תפוקות כתוצאה מאיחוד כוחות של מתחרים, או מפני פגיעה באיכות השירות הניתן לצרכנים כתוצאה מכך, נראה על פני הדברים רחוק ותיאורטי. יעדי האיסוף נקבעים בחוק ובהסדר קיים, והם אשר יכתיבו את איכות השירות שיינתן לצרכנים ואת היקף התפוקות. אינני רואה סיבה להעריך, כי קיומם של מספר תאגידי איסוף יגביר תפוקות, וקיומו של תאגיד בודד יקטין. הוא הדין באיכות השירות לצרכנים: הצרכנים אינם משלמים עבור שירות האיסוף וממילא לא יתגמלו – בוודאי שלא במישרין – יצרן שיעמיד לרשותם שירות איסוף נוח יותר. "התגמול" היחיד הוא הגברת האיסוף ובכך מתן אפשרות לעמידה ביעדים שהוצבו בעניין זה, והימנעות מסנקציות בגין אי עמידה ביעדים. **בתנאי שוק אלה, ועל רקע המצב החוקי דהיום, לא נראה כי קיומו של תאגיד איסוף בודד יפגע בתחרות וייגרע מטובת הציבור.**

יד. "עיקרו של ההסדר" בהיותו הכרחי לקיום המודל שנקבע בחוק האריזות

107. לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים על הממונה להשתכנע גם כי "עיקרו של ההסדר הכובל אינו בהפחתת התחרות או במניעתה, ואין בו כבילות שאינן נחוצות למימוש עיקרו". להלן נעמוד על כך שמטרת ההסכם אינה הפחתת התחרות או מניעתה, אלא יצירת תשתית הכרחית למימוש מטרות חוק האריזות.

108. הקמת גוף מוכר שפעילותו מקיפה את המגזר היצרני הינה הכרחית להגשמת מטרותיו של חוק האריזות.

109. לא לחינם המודל האירופי, אשר אומץ לחוק האריזות הישראלי, הוא המודל המקובל במדינות אירופה, כאשר גוף יישום בבעלות יצרנים או יבואנים המחויבים על פי חוק הוא שמרכז את פעילות האיסוף והמיחזור. גופים בבעלות התעשייה פועלים כיום, בין היתר,

באנגליה, ספרד, סלובקיה, רומניה, נורבגיה, הולנד, מלטה, מקדוניה, לוקסמבורג, אירלנד, איטליה, יוון, צרפת, דנמרק, צ'כיה, קפריסין, בולגריה ובלגיה.

110. כך נכתב, למשל, בנייר עמדה של הנציבות האירופית משנת 2005 שניתח סוגיות תחרותיות בתחום ניהול הפסולת:

"In nearly all Member States the obliged companies cooperate in order to establish a system for the management of packaging waste. Most of these systems are nonprofit legal entities. Shareholders are often the obliged companies".¹²

111. עוד ראוי לציין כי בדו"ח שהוכן לאחרונה עבור הנציבות האירופאית על ידי חברת המחקר הבינלאומית Bio-Intelligence העוסק בכלים הכלכליים הרצויים ליישום חקיקה סביבתית, נאמר כי הדרך המוצלחת והיעילה ליישום חוקים סביבתיים, כמו חוק הארזות, הינה באמצעות גוף במימון ובבעלות יצרנים או יבואנים המחויבים על פי החוק:

"The most successful schemes as identified in this study appear to share some common features, including: 1. a common, fully private body that is created, run, owned and supported by the obligated producers. The body's responsibility should include the marketing of collected and sorted materials. Not for profit organisations appear to be appropriate vehicles; Feature 1 ensures that the responsibility is truly visited on the obliged producers. Their 'investment' (financial and otherwise) in the EPR scheme will ensure that it is in their interests for the scheme to function efficiently".¹³

112. אכן אלו הם פני הדברים: איש אינו סבור שיש מודל אמיתי בו הפעילות, כפי שהותוותה בחוק הארזות, תוכל להתקיים באופן יעיל ומיטבי ללא גוף בבעלות יצרנים ויבואנים.

טו. הצורך במתן פטור בהקדם האפשרי

113. תמיר מבקשת כי הפטור המבוקש יינתן בהקדם האפשרי, שכן תמיר חייבת להיערך לפעילותה העתידית באיסוף ומיחזור פסולת ארזות.

114. עמידה עתידית ביעדים שנקבעו בחוק הארזות מצריכה היערכות מוקדמת בהיבטים רבים: המשך תהליך ההתקשרות עם יצרנים ויבואנים; כריתת הסכמים נוספים רשויות מקומיות; המשך פריסת התשתית הפיסית לאיסוף ומיחזור פסולת זכוכית; השקעה בהסברה, חינוך ועוד.

¹² ראה: European Commission, *DG Competition Discussion Paper Concerning Issues of Competition in Waste Management* (2005)

¹³ Bio Intelligence Service, *Use of Economic Instruments and Waste Management Performances – Report Prepared for European Commission DG ENV* (2012)

115. ישנה חשיבות ראשונה במעלה כי הפטור המבוקש יינתן בהקדם האפשרי, שאם לא כן קיימת סכנה כי היצרנים והיבואנים לא יוכלו לעמוד ביעדי המיחזור בשנים הקרובות וכי התכליות שבא חוק האריזות להגשים לא יקודמו.

רשימת צרופות

נספח א' – בעלי המניות של תמיר

נספח ב' – הסכם המייסדים

נספח ג' – עותק מתקנון תמיר

נספח ד' – החלטת הממונה להעניק לתמיר ומייסדיה פטור מאישור הסדר כובל מיום 30.6.2011 והתיקון לתנאי הפטור מיום 6.10.2011

נספח ה' – עותק מהנהלים הכתובים להבטחת קיום תנאי הפטור

נספח ו' – עותק מהדיווח לממונה בדבר האמצעים שנקטה תמיר בשנת 2012 כדי להבטיח אי-העברת מידע

נספח ז' – הסכם ההתקשרות בין תמיר והאחראים לפינוי פסולת שאושר על ידי המנהל

נספח ח' – פורמט הסכם ההתקשרות בין תמיר ובתי העסק

נספח ט' – רישיון קבלן איסוף פסולת אריזות מבתי עסק

נספח י' – רשימת הקבלנים המורשים

נספח יא' – הסכם ההתקשרות בין תמיר ומקבלי השירותים שאושר על ידי המנהל